

Kapitlu Disgħa

Indiċi	417
Kapitlu Disgħa	419
Malta u l-Unjoni Ewropea	419
L-Applikazzjoni tal-Gvern Nazzjonalista	419
L-Avis	419
L-Applikazzjonijiet Jiġu Kkunsidrati fuq il-Mertu Tagħhom	420
Attenti x'Jgħidu	421
Inqas Drittijiet	421
Memorandum	422
In-Newtralita' u l-Politika Barranija u ta' Sigurta' u Difiza Komuni	423
Il-Kostituzzjoni ta' Malta	424
In-Newtralita' u n-Non Allinjament	424
Baži u Suldati Barranin	425
Facilitajiet Militari Maltin	425
L-Użu tal-Facilitajiet Militari ta' Malta	427
It-Tarznari	427
Il-Ġurament ta' Lealta'	427
X'Qal Izjed il-Gvern Nazzjonalista	430
Il-Problemi	430
Tibdil Kostituzzjonali	431
Drittijiet u Dmirijiet Differenti	432
Karatteristiċi Ewlenin	433
Il-Kummissjoni Tfakkar l-Istorja	433
Id-Defiċit fil-Kummerċ	436
L-Ilsien Malti	437
Min Ihares l-Interessi Maltin	439
L-Interessi ta' Malta	441
Aktar dwar in-Newtralita'	442
L-Għaqda Doganali	443
L-Ekonomija u l-Baži Militari	445
Il-Biedja	446
Statistika u Djun	449
Iż-Żieda fil-Haddiema tal-Gvern	450
L-Industrija	450
It-Tarznari	451
It-Tarznari u l-Biedja	452
It-Taxxa Ingusta u Immorali tal-VAT	453
Il-Bejgħ tal-Banek	454
Setturi Ohra Attakkati	455
Haddiema tax-Xatt	456
EneMalta, TeleMalta u d-Dwana	456
Effetti ohra fuq l-Ekonomija	457
Telf ta' Xogħol u Sensji	458
Kontribuzzjoni Dinamika	459
Il-Kummissjoni u s-Servizz Diplomatiku	460
It-Tmexxija ta' l-Istituzzjonijiet minn Malta	461
Kompetittivita'	462

CNI Kampanja Helsien Nazzjonali

Is-Sajd	462
Il-Kaċċa	464
Konklużjoni	466
Il-Bandiera Maltija	470
Jum ir-Rebħa	471

Kapitlu Disgha
Malta u l-Unjoni Ewropea

L-Aplikazzjoni tal-Gvern Nazzjonalista

Wara li rajna xi ftit mill-iżviluppi l-aktar importanti li saru li kienu wasslu għat-twaqqif tal-Komunitajiet Ewropej sakemm rajna t-twaqqif ta' l-Unjoni Ewropea u l-iżviluppi li saru sal-lum, issa jmiss li f'dan il-Kapitlu naraw fil-qosor l-opinjoni li kienet bagħtet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea wara l-applikazzjoni tal-Gvern Nazzjonalista, jiġifieri dak magħruf bħala l-“Avis”.

Minħabba t-tul ta' l-avis li kien jittratta ħafna setturi f'Malta, kemm politiċi kif ukoll ekonomiċi, mhux possibbli li nidhol f'ħafna dettalji, għaliex inkella jkolli nikteb ktieb ieħor.

Madankollu, tajjeb li naraw xi affarijiet l-aktar importanti li jew ħallew jew se jhallu effetti kbar fuq il-poplu Malti u Għawdxi kif ukoll fuq il-gżejjer Maltin.

Dan huwa meħtieġ li jsir għaliex hemm ħtieġa li l-poplu Malti u Għawdxi jeżamina bir-reqqa xi jfisser li Malta terġa' tidhol f'għaqda li terġa' ġġibna lkoll f'pożizzjoni li jkollna nobdu dak kollu li jiġi ordnat lilna mill-barrani, inkluż li uliedna jerġgħu jibdew jitqatlu u jinqatlu għall-barrani kull meta' dan ifettillu jerġa' jidhol f'xi avventura militari.

Fi kliem ieħor, Malta terġa' ssir kolonja u bażi militari tal-barrani bil-periklu li din iġġib magħha u tkun Stat Membru fuq il-fruntiera ta' l-Unjoni Ewropea fil-kaladarun ibaqbaq tal-Mediterran. Irridu niftakru li l-Unjoni Ewropea issa għandha wkoll l-armata tagħha li se jkollha mijiet ta' ajruplani tal-ġlied u bastimenti tal-gwerra. Għal dawn ir-raġunijiet, irridu noqgħodu attenti ħafna.

Għaldaqstant, irridu nżommu quddiem għajnejna l-qwiell Maltin li jgħidu, **“Qis mitt darba u aqta' darba”** għax **“Min jaqta bla ma jqis, minn pezza drapp ma johroġx qmis”** u li **“Min ma jahsibx x'jiġri wara, la hu raġel u lanqas mara”**.

L-Avis

Il-Gvern Nazzjonalista kien tefa' l-applikazzjoni tiegħu biex isieheb lil-Malta fl-Unjoni Ewropea, li dak iż-żmien kienu għadhom magħrufa bħala l-Komunitajiet Ewropej, fis-16 ta' Lulju 1990.

Fil-fatt, fid-daħla ta' dak li huwa magħruf bħala l-Avis, li huwa l-opinjoni tal-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea fuq l-applikazzjoni li jkun għamel pajjiż biex jissieheb, tirreferi għal dak li kien qal il-Kunsill Ewropew u jingħad li,

“

- 1. Fis-16 ta' Lulju 1990, il-Gvern Malti ssottometta lill-Kunsill tal-Komunitajiet Ewropej l-applikazzjoni tar-Repubblika ta' Malta biex issir membru tal-Komunita' Ewropea tal-Faham u l-Azzar (ECSC¹), tal-**

¹ KEFA

Komunita' Ekonomika Ewropea (EEC²) u tal-Komunita' Ewropea ta' l-Energija Atomika (EAEC³).

2. **Fil-laqgħa tiegħu tas-17 ta' Settembru 1990, il-Kunsill innota l-applikazzjoni u ddeċieda li jibda' l-proċeduri skond l-Artiklu 98 tat-Trattat ECSC, 237 tat-Trattat EEC u 205 tat-Trattat EAEC (Euratom), talab lill-Kummissjoni biex theggi opinjoni, kif mehtieg b'dawn il-provvedimenti.**
3. **Applikazzjonijiet ġew riċevuti riċentiment minn uhud mill-pajjiżi ta' l-EFTA u mir-Repubblika ta' Ċipru, u applikazzjoni giet sottomessa qabel mit-Turkija. Il-Kummissjoni tat l-opinjoni tagħha fuq l-applikazzjoni tat-Turkija f'Diċembru 1989, u warajha l-opinjoni dwar l-applikazzjoni ta' l-Awstrija (Awissu 1991), Svezja (Lulju 1992), Finlandja (Novembru 1992) u n-Norveġja (Marzu 1993). Hija qegħda tittrasmetti l-opinjoni fuq l-applikazzjoni sottomessa minn Ċipru fl-istess hin ma dan id-dokument."**

Hawnhekk wieħed irid ifakkar li l-poplu Norveġiż kien reġa' ċaħad għat-tiena darba l-applikazzjoni tal-politiċi tiegħu meta kien iddeċieda f'referendum li ma jridx li n-Norveġja ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea.

In-Norveġiżi jqisu s-shubija fl-Unjoni Ewropea bħala pass li jwassal biex jinqerdu l-ibħra tas-sajd tagħhom mis-sajjeda ta' l-Unjoni Ewropea kif ukoll li twassal għall-gerda tas-servizzi soċjali ta' l-aqwa livell li huma jgawdu.

Anki l-popli ta' pajjiżi oħra bħal ma huma l-Awstrijaċi u l-Isvedizi li raw is-servizzi soċjali ta' l-għola livell li dejjem kellhom jitnaqqu minħabba s-shubija tagħhom qed iduru kontra s-shubija tagħhom. Ma dawn wieħed jista' jzid l-Ingliżi u anki hafna ċittadini minn Stati Membri oħra.

L-Aplikazzjonijiet Jiġu Kkunsidrati fuq il-Mertu Tagħhom

Wara aktar affarijiet, il-Kummissjoni tkompli tgħid li,

"F'dan il-kuntest il-Kunsill Ewropew iddiskuta l-applikazzjonijiet li ġew sottomessi mit-Turkija, Ċipru u Malta. Il-Kunsill Ewropew jaqbel li kull waħda minn dawk l-applikazzjonijiet għandha tiġi kkunsidrata fuq il-merti tagħha.

Ir-relazzjonijiet ma' Ċipru u Malta jiġu żviluppatti u msaħħa billi jinbnew fuq il-Ftehim ta' Assoċjazzjoni u l-applikazzjonijiet tagħhom għal shubija u bi żvilupp tad-djalogu politiku"

Il-fatt li l-Kummissjoni qalet li r-relazzjonijiet jiġu żviluppatti u msaħħa jfisser li kontra dak li kien jingħad hawn Malta, l-applikazzjoni ma kinitx tfisser li Malta se tidhol malli ssir l-applikazzjoni, imma ried jgħaddi ż-żmien sakemm ir-relazzjonijiet ikunu ġew żviluppatti u msaħħa.

² KEE

³ KEEA

Għaldaqstant, il-kliem li kien jingħad li qegħdin wara l-bieb u li se nidhlu fit-tkabbir li jmiss, li Malta tinsab lesta, li għandna l-appoġġ ta' dak l-Istat Membru u hafna kliem bħal dan ma kienu xejn hlief gideb, jew hmerijiet u fantasija ta' min ma jarax jew jara sal-ponta ta' mniehru u johlom biss bl-istilel ta' l-Unjoni Ewropea.

Il-Gvern u l-kelliema Nazzjonalisti kien qiegħed jiġrilhom bħal ma jgħidu l-qwiell Maltin, li **“Min jghix bit-tama jmut bil-piena”** u li **“Min jitma fit-tama, it-tama tqarraq bih, jagħmel ir-rih fil-bomblu u jahseb li se jsiefer bih.”**

Fil-fatt, ikompli jingħad li,

“Il-Kunsill Ewropew⁴ jilqa' l-intenzjoni tal-kummissjoni li fi żmien qasir tippreżenta l-opinjoni tagħha fuq Malta u Ċipru. Dawn l-opinjoni jigu eżaminati bil-heffa mill-Kunsill li jiehu kunsiderazzjoni tas-sitwazzjoni partikolari ta' kull wiehed mill-pajjiż.”

Attenti x'Jgħidu

Biex wiehed jara kemm l-Unjoni Ewropea u l-istituzzjonijiet tagħha joqgħodu attenti x'jgħidu, u biex hadd ma jkun jista' jakkużahom aktar il-quddiem li huma jkunu taw opinjoni hażina jew mhux għal kollox sewwa, fl-artiklu 6 tad-dhul jingħad li,

“Fil-preparamenti ta' din l-opinjoni, il-Kummissjoni wżat informazzjoni⁵ fuq Malta pprovduta mill-awtoritajiet Maltin⁶ u nformazzjoni miġbura mill-uffiċjali tal-Kummissjoni matul missjonijiet fil-pajjiż...”

Dan ingħad apposta biex hadd ma jkun jista' jakkużaha li hija waslet għal konkluzjonijiet hżiena fuq l-informazzjoni li ġabret hija stess, għaliex għalkemm anki l-uffiċjali tagħha ġabru l-informazzjoni, ma ntqalx xi nformazzjoni ġabru, kemm, kif u minghand min, waqt li hadd aktar mill-awtoritajiet ta' dak il-pajjiż partikolari ma jkunu jafu jew jistgħu jagħtu l-informazzjoni aktar preċiża.

Għaldaqstant, jekk ikunu saru xi żbalji, l-akbar piż jintefa' fuq l-awtoritajiet Maltin li jew ikunu taw informazzjoni hażina jew informazzjoni falza.

Inqas Drittijiet

L-Avis imbagħad jgħaddi għall-introduzzjoni u jkompli bl-artiklu 7 fejn jgħid li,

“Fil-każ ta' Malta w Ċipru, l-addozzjoni ta' l-‘acquis’ tal-Komunita' jidher li ma johloqx problemi insuperabbli⁷. Madankollu, it-tnejn huma Stati zgħar hafna, u l-mistoqsijiet tas-sehem tagħhom fl-istituzzjonijiet tal-Komunita' jridu jigu mahlula f' manjiera xierqa fit-tahdidiet tad-dhul. Il-Kummissjoni trid tindirizza din il-mistoqsija fl-opinjoni tagħha fuq l-applikazzjonijiet ta' dawn il-pajjiżi.”

⁴ Li kien iltaqa' f' Kopenhagen fl-20 u t-22 ta' Ġunju 1993

⁵ Data

⁶ Enfasi tiegħi

⁷ Jiġifieri li ma jistgħux jigu megħluba

CNI Kampanja Helsien Nazzjonali

L-ewwel ma jrid jingħad huwa li r-rapport fuq it-tkabbir lill-Kunsill Ewropew li ssemmi l-Kummissjoni jismu “L-Ewropa u l-Isfidi tat-Tkabbir”, ippubblikat⁸ fi Brussell, fil-Belġju, fl-24 ta' Ġunju 1992.

Jekk wiehed jifli sewwa x'qalet il-Kummissjoni jinduna li Malta riedet bilfors taddotta, jiġifieri d-dahħal u tapplika l-acquis, jiġifieri l-liġijiet kollha ta' l-Unjoni Ewropea.

Dan l-“acquis communautaire” jew l-akkwist komunitarju, huma dawk il-liġijiet kollha ta' l-Unjoni Ewropea li jkunu fis-sehħ meta Malta ssir membru. Minn dawn hemm aktar minn 80,000 paġna li qed ikomplu jizdiedu kulljum u li jekk Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea jkollna nobduhom kollha.

Barra minn hekk, Malta tkun marbuta mhux biss li ddaħħal u tapplika wkoll il-liġijiet u regolamenti kollha li jkun hemm mad-dhul, imma anki dawk kollha li jsiru wara.

Dan huwa biss wiehed mill-prezzijiet li Malta u ċ-ċittadini Maltin u Ghawdxin ikollhom iħallsu jekk Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea.

Dan mhux bizzejjed.

Irid jiġi nnutat ukoll li l-Kummissjoni qalet li minħabba li kemm Ċipru kif ukoll Malta huma Stati żgħar hafna, il-kwistjoni tas-sehem tagħhom fl-istituzzjonijiet ta' l-Unjoni jridu jiġi maħlula matul in-negozjati tad-dhul.

Dan ifisser li l-Kummissjoni diġa' kienet qieghda turi d-dubji tagħha u tghid li Malta jkollha taċċetta li s-sehem tagħha fl-istituzzjonijiet ta' l-Unjoni Ewropea jkun jirrifletti d-daqs tagħha u li dan ma jkunx daqs ta' Stati Membri oħra.

Fi kliem ieħor is-sħubija ta' Malta tkun tat-tieni klassi, għax is-sehem u d-drittijiet tagħha jkunu inqas minn ta' Stati Membri oħra.

Dan ikompli johroġ aktar ċar fl-avis fejn aktar ‘il quddiem il-Kummissjoni wriet id-dubji tagħha dwar is-servizz ta' l-affarijiet barranin Malti u dwar kemm Malta tkun kapaċi tmexxi l-istituzzjonijiet ta' l-Unjoni Ewropea meta jkun imissha, kif anki kompli johroġ ċar issa meta qed naraw kemm se jkun il-lehen ta' Malta fl-istituzzjonijiet ta' l-Unjoni Ewropea.

Memorandum

Fl-artiklu 8 jingħad li,

“Bhala twegiba għall-konkluzjonijiet ta' Lisbona u r-rapport tal-Kummissjoni, fil-11 ta' Settembru 1991, il-Gvern Malti baghat memorandum lill-Komunita' fejn innota kif ġej:

‘Il-Gvern ta' Malta kontinwament sahaq l-impenn tiegħu biex iwettaq l-obbligazzjonijiet u r-risponsabbiltajiet li jirriżultaw kemm mit-tliet Trattati

⁸ Supplement 3/92 Bulletin EC

originali, kif emendati u msahha bl-Att Wiehed Ewropew⁹ u dawk li jirrizultaw mit-Trattat fuq l-Unjoni Ewropea ffirmat f'Maastricht fis-7 ta Frar 1992'."

Haġa li wiehed jinnota mill-ewwel hija kif il-Gvern Nazzjonalista fil-memorandum tiegħu jsemmi biss l-impenn tiegħu biex jerfa' l-piżijiet ta' l-obbligazzjonijiet u r-risponsabbiltajiet tat-Trattati kollha mingħajr lanqas biss isemmi xi haġa dwar x'ried jakkwista għal Malta.

Fil-fatt, kien ikun aktar eżatt kienu qal li se jkunu l-Gvernijiet futuri ta' Malta, ikunu ta' liema kulur politiku jkunu, kif ukoll l-poplu Malti u Ghawdxi li kien se jkollu jerfa' l-piżijiet u l-obbligazzjonijiet, għaliex is-šhubija ma tkunx għall-Gvern Nazzjonalista biss, imma tkun għal kull Gvern li jkollna kif ukoll għall-poplu Malti u Ghawdxi u wliedna kollha li jiġi aktar 'il quddiem.

Il-Gvern Nazzjonalista saħaq fuq l-impenn tiegħu li jdaħħal liċ-ċittadini Maltin u Ghawdxin għall-obbligi kollha tat-Trattati, inkluż it-Trattat ta' Maastricht, u dan minkejja li kien jaf bil-problemi li kien qiegħed iqajjem it-Trattat ta' Maastricht li kif rajna aktar qabel kien qajjem inkwiet kbir f'hafna Stati Membri tal-Komunita' Ewropea, issa l-Unjoni Ewropea.

In-Newtralita' u l-Politika Barranija u ta' Sigurta' u Difiza Komuni

Madankollu, halli nkomplu naraw x'jingħad iżjed fl-avis u x'qal iżjed il-Gvern Nazzjonalista fil-memorandum tiegħu lill-Unjoni Ewropea.

**“Dwar il-mistoqsija tan-newtralita ta' Malta, li hija mharsa fil-Kostituzzjoni tar-
Repubblika, il-memorandum josserva dan li ġej:**

**‘Il-Gvern Malti jemmen li huwa fl-interess ta' Malta li jissieheb mal-politika
barranija u ta' sigurta' komuni ta' l-Unjoni Ewropea, inkluż l-eventwali politika
ta' difiza komuni li tista' fiż-żmien twassal għal difiza komuni.’**

L-ewwel ma jrid jingħad huwa li fil-verżjoni bl-Ingliz, l-avis juża l-kelma **‘enshrined’** meta jitkellem dwar in-newtralita' ta' Malta kif imdaħħla fil-Kostituzzjoni.

Dan juri l-importanza tan-newtralita' ta' Malta, għaliex skond id-dizzjunarju Malti – Ingliz tal-Kaptan Pawlu Bugeja, **‘enshrine’** tfisser **“qiegħed ġo relikwa jew ġewwa niċċa; refa' hwejjeġ prezzjużi jew għeżiež f'xi kaxxetta jew post tajjeb.”**

Għaldaqstant, meta l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet li n-newtralita' ta' Malta hija **‘enshrined’** fil-Kostituzzjoni ta' Malta, dan ifisser li hija kienet qed tirrikonoxxi li n-newtralita' hija tant għaziża għal qalb il-Maltin u l-Ghawdxin, li din ġiet imdaħħla fil-Kostituzzjoni li hija meqjusa bhala dik ir-relikwa, niċċa, kaxxetta jew post tajjeb li ntaġħzel bil-għaqal biex in-newtralita' ta' Malta tkun imharsa tajjeb u kif jixraq għal xi haġa li hija għaziża.

⁹ Single European Act

Issa waqt li l-Unjoni Ewropea kienet qed tagħraf kemm in-newtralita' hija għażiża għalina, mhux l-istess jista' jingħad għall-Gvern Nazzjonalista, li kif qalet il-Kummissjoni stess, kien qal fil-memorandum tiegħu li kien lest li jissieheb fil-politika barranija u ta' sigurta' komuni u anki fid-difiża komuni.

Dawn l-affarijiet ifissru mhux biss il-ksur tal-Kostituzzjoni ta' Malta, imma li anki jpoġġi fil-periklu l-hajja ta' ċittadini Maltin u Għawdxin bil-preżenza ta' truppi u mezzi tal-gwerra barranin f'Malta kif ukoll bis-sehem tas-soldati Maltin u Għawdxin fl-armata ta' l-Unjoni Ewropea.

Il-Kostituzzjoni ta' Malta

La semmejna l-Kostituzzjoni ta' Malta, tajjeb li naraw ftit xi tgħid dwar in-newtralita' u anki dwar il-ġurament li jiehdu l-Membri Parlamentari, il-Prim Ministru, il-Kap ta' l-Oppożizzjoni u l-Ministri halli ċittadini Maltin u Għawdxin ikunu jafu jekk hemmx min kiser, qiegħed jikser, u jrid ikompli jikser il-ġurament tiegħu meta sar Membru Parlamentari, Prim Ministru, Ministru u Segretarju Parlamentari.

In-Newtralita' u n-Non Allinjament

Artiklu 1, subartiklu 3 tal-Kostituzzjoni huwa ftit twil, imma huwa mportanti ħafna biex wiehed jifhem x'tgħid il-Kostituzzjoni dwar in-newtralita' u n-non-allinjament.

Minħabba li huwa twil, se narawh biċċa biċċa halli wiehed ma jitlifx is-sens. Dan jgħid li,

“Malta hija Stat newtrali li jrid attivament jilhaq il-paċi, is-sigurta' u l-progress soċjali fost in-nazzjonijiet kollha billi jhadden politika ta' non-allinjament f'kull allejanza militari. Dan l-Istatus jimplika b'mod partikolari, illi...

Minn dan il-paragrafu, wiehed mill-ewwel jinduna li n-newtralita' ta' Malta m'hijiex waħda passiva, jgħid li Malta sempliċement tibqa newtrali bejn tnejn jew iżjed u ma tallinja ruha ma ebda naħa, imma li hija trid taħdem u tkun attiva fil-hidma tagħha għall-paċi. Hekk tfisser **“attivament”**.

Mhux biss, imma din in-newtralita' trid tithaddem billi Malta ma tiehu sehem u ma tallinja ruha ma l-ebda allejanza militari.

Mela l-fatt li l-Gvern Nazzjonalista kien mhux biss allinja ruħu ma allejanza militari imma daħhal lil Malta fil-Partnership for Peace, jew fil-qosor PFP, huwa kien qiegħed jikser sfaċċatament il-Kostituzzjoni ta' Malta minħabba li l-PfP hija organizzazzjoni ta' l-allejanza militari tan-NATO.

Barra minn hekk, il-Gvern Nazzjonalista, jew aħjar il-membri tiegħu, kienu kisru l-ġurament ta' lealta' lejn ir-Repubblika ta' Malta u l-Kostituzzjoni tagħha li huma kienu hađu meta saru Membri Parlamentari, Ministri, Segretarji Parlamentari u Prim Ministru.

Mhux biss is-sehem fil-PfP kien sar bi ksur tal-Kostituzzjoni ta' Malta u tal-ġurament ta' lejalta', imma anki l-fatt li l-Gvern Nazzjonalista jrid idahhal lil Malta fl-Unjoni

Ewropea huwa ksur tal-Kostituzzjoni minhabba li din għandha l-armata tagħha magħmula minn suldati mill-armati ta' l-Istati Membri tagħha li jfisser li l-Unjoni Ewropea hija wkoll allejanza militari.

Dan barra li kif inhuma l-pjani, aktar 'il quddiem se tibda titqies bħala Stat Federali Ewropew u Superpotenza kif iridu u qed jaħdmu għal dawn l-għanijiet il-federalisti li l-Unjoni Ewropea għandha fi hdanha.

Baži u Suldati Barranin

Dan is-subartiklu tal-Kostituzzjoni ta' Malta jkompli juri kif b' mod partikolari, l-Istatus newtrali u non-allinjat ta' Malta għandu jiġi mħares. Fis-subartiklu jingħad li,

(a) l-ebda baži militari barranija ma tithalla fuq territorju Malti;

(b) l-ebda faċilitajiet militari f'Malta ma jithallew jiġu wżati minn xi forzi barranin hlief fuq talba tal-Gvern ta' Malta, u biss fil-kaži li ġejjin:

(i) fl-eżerċizzju tal-jedd naturali ta' difiża legittima f'każ ta' vjolazzjoni armata ta' l-area li fuqha r-Repubblika ta' Malta għandha sovranià, jew biex tiehu miżuri jew azzjonijiet deċiżi mill-Kunsill tas-Sigurtà tal-Ġnus Magħhuda; jew

(ii) kull meta jkun hemm theddida għas-sovranià, indipendenza, in-newtralità, l-unità jew l-integrità territorjali tar-Repubblika ta' Malta;

Issa tajjeb li wieħed jistaqsi jekk meta qed naraw dawn il-bastimenti militari kollha, speċjalment mill-Istati Uniti u minn pajjiżi oħra fin-NATO u pajjiżi oħra ta' l-Unjoni Ewropea, Malta saritx diġa' baži militari tal-barrani bi ksur sfaċċat tal-Kostituzzjoni.

Mhux biss, imma minhabba li faċilitajiet militari separati minn faċilitajiet ċivili hlief il-barracks u roqgħa fil-port ta' Marsamxett m'għandniex, il-fatt li l-bastimenti tal-gwerra qed jużaw il-faċilitajiet ċivili li għandna jfisser li dawn il-faċilitajiet jistgħu jiġu meqjusa bħala faċilitajiet militari temporanji minhabba li qed jużawhom il-bastimenti militari.

Dan ukoll huwa ksur tal-Kostituzzjoni ta' Malta fejn jingħad li l-ebda faċilitajiet militari f'Malta ma jithallew jiġu wżati minn xi forzi barranin hlief fuq talba tal-Gvern ta' Malta.

Madankollu, il-Gvern Malti ma jistax iħalli li jintużaw dawn il-faċilitajiet għar-raġunijiet li jfettillu, imma huwa marbut bil-Kostituzzjoni għalfejn jista' jitlob li l-faċilitajiet militari Maltin jintużaw.

Faċilitajiet Militari Maltin

Il-Kostituzzjoni tgħid li dawn il-faċilitajiet jistgħu jintużaw biss,

“fl-eżerċizzju tal-jedd naturali ta' difiża legittima f'każ ta' vjolazzjoni armata ta' l-area li fuqha r-Repubblika ta' Malta għandha sovranià, jew biex tiehu miżuri jew azzjonijiet deċiżi mill-Kunsill tas-Sigurtà tal-Ġnus Magħhuda, jew kull meta

jkun hemm theddida ghas-sovranità, indipendenza, in-newtralità, l-unità jew l-integrità territorjali tar-Repubblika ta' Malta.”

Jekk wiehed ihalli barra l-hakkiema ta' qabel, jgħifieri l-Kavallieri w il-Franċizi, la qatt kellna hteġa li niddefendu ruhna minn vjolazzjoni armata hlief fl-aħhar gwerra minn pajjiżi li illum huma Stati Membri ta' l-Unjoni Ewropea¹⁰, la ġejna mitluba mill-Kunsill tas-Sigurta' tal-Ġnus Magħquda għal dawn il-facilitajiet, u l-unika theddida għas-sovranità, indipendenza, in-newtralità, l-unità jew l-integrità territorjali tar-Repubblika ta' Malta hija biss minhabba t-talba tal-Gvern Nazzjonalista biex idahħal lil Malta fl-Unjoni Ewropea.

Huwa ċar li bi shubija fl-Unjoni Ewropea, is-sovranità tispicċa għaliex Malta jkollha tagħmel bilfors dak kollu li tordnalha l-Unjoni Ewropea, u l-indipendenza tintilef għaliex ma nkunux nistgħu nagħmlu li rridu fl-interess tagħna, imma nkunu rridu nobdu bilfors l-politika barranija u ta' sigurta' komuni ta' l-Unjoni Ewropea, inkluż li nieħdu sehem fid-difiza komuni.

Mhux biss, imma jkollna bilfors indaħħlu l-munita' ewro minflok il-lira Maltija.

Din bilfors u m'hemmx għażla.

Jekk lanqas il-munita tiegħek ma jkollok u tkun trid toqgħod fuq dak li jiddeciedi haddieħor fuq il-flus suppost tiegħek u fuq il-valur tal-kambju tagħhom ma muniti ohra, kif tista' tissejjah **Indipendenti, Hieles u Sovran?**

Barra minn hekk, l-unita' jew l-integrità territorjali ta' Malta tintilef għaliex it-territorju Malti jkun meqjus territorju ta' l-Unjoni Ewropea u mhux aktar territorju distint u separat ikkmandat minn Malta u l-poplu Malti u Ghawdxi bhala Stat u poplu **Indipendenti, Hieles u Sovran.**

Tant nitilfu kollox li jkollna naċċettaw bilfors dak kollu li tordnalna l-Unjoni Ewropea, fosthom li jkollna naccettaw ukoll kull barrani minn kull Stat Membru li jkun irid jiġi joqgħod hawnhekk u nagħtuhom l-istess drittijiet daqs iċ-ċittadini Maltin u Ghawdxin.

Tista' tissejjah sovran u ndipendenti jekk inti jkollok toqgħod għal dak kollu li tiġi kkmmandat u ordnat tagħmel mill-Unjoni Ewropea?

Fi kliem ieħor, Malta terġa' tiġi taħt il-hakma tal-hakkiema kollha li kellna qabel kollha f'daqqa, għaliex kavallieri kien hemm minn pajjiżi li illum huma Stati Membri ta' l-Unjoni Ewropea, il-Franċizi w l-Ingliżi huma wkoll Stati Membri, waqt li l-Ġermanja u l-Italja ppruvaw jinwaduna fl-aħhar gwerra dinjija bla ma rnexxielhom.

Se nkunu daqstant boloh li issa li għandna l-Helsien shih tagħna nħalluhom jerggħu jieħduhulna permezz ta' l-Unjoni Ewropea u nerggħu lura taħt il-hakma tal-barranin kollha li qatt hakmu lill-Malta u anki pajjiżi ohra bil-qerq tal-Ġudiet mixtrija tagħhom hawn Malta?

¹⁰ Il-Ġermanja u l-Italja

L-Użu tal-Faċilitajiet Militari ta' Malta

Il-Kostituzzjoni ma tgħidx biss li m'għandhomx jingħataw jew jithallew jintużaw il-faċilitajiet militari Maltin, imma tgħid ukoll li,

(ċ) minbarra fil-każi msemmija hawn fuq, l-ebda faċilitajiet ohra f'Malta ma jithallew jintużaw b'tali mod u b'tali miżura li jwasslu għall-preżenza f'Malta ta' konċentrazzjoni ta' forzi barranin;

Meta wiehed qiegħed jara dawk il-bastimenti kollha tal-gwerra li kull wiehed ikollu mijiet u eluf ta' baħrin u truppi, huwa ċar daqs il-kristall li kull meta jidhol bastiment militari qiegħed ikun hawn konċentrazzjoni ta' forzi barranin bi ksur sfaċċat tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

Mhux biss din il-konċentrazzjoni m'hijiex permessa mill-Kostituzzjoni ta' Malta, imma l-istess Kostituzzjoni tgħid ċar u tond li,

(d) minbarra fil-każi msemmija hawn fuq, l-ebda persunal militari barrani ma jithalla fuq territorju Malti, hlief dak il-persunal militari li jkun qed jagħmel, jew jgħin biex jitwettqu, xogħlijiet jew attivitajiet ċivili, u hlief għadd raġonevoli ta' persunal tekniku militari li jgħin fid-difiża tar-Repubblika ta' Malta;

Wara li kif wiehed jista' jara, ebda persunal millitari barrani ma jithalla fuq territorju Malti hlief kif jingħad fil-paragrafu ta' hawn fuq, nittama li ma jiġix xi hadd u jgħid li dawk ikunu qed jagħmlu xogħlijiet jew attivitajiet ċivili għax ikun hemm xi ftit baħrin li jmorru jiżbgħu xi ftit kmamar f'xi stitut.

Anki kieku stess, xorta waħda jkun hemm konċentrazzjoni ta' truppi jew persunal militari barrani, għax jekk iridu jiġu jiżbgħu jistgħu jiġu biss dawk li jkun se jagħmlu x-xogħol u jiġu bħala nies pajżana u mhux bħala parti mill-forzi militari barranin.

Għaldaqstant, kull meta' qiegħed jithalla jiġi bastiment tal-gwerra u jidhol fil-portijiet Maltin, qegħdin jinkisru mhux wiehed, imma diversi subartikli tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

It-Tarznari

La qegħdin fuq dan l-Artiklu tal-Kostituzzjoni, tajjeb li naraw ukoll xi jkompli jgħid dwar it-tarznari. Dan jgħid li,

“(e) it-tarznari tar-Repubblika ta' Malta jintużaw għal skopijiet kummerċjali ċivili, iżda jistgħu wkoll jintużaw, f'limiti raġonevoli ta' żmien u għadd, għat-tiswija ta' bastimenti militari li jkun tpoġġew f'qagħda li ma jistgħux jiġġieldu jew għall-bini ta' vapuri; u skond il-prinċipji ta' non-allineament l-imsemmija tarznari jiġu mcaħhda lill-bastimenti militari taż-żewġ superpotenzi.”

Il-Kostituzzjoni stess qed tagħmel distinzjoni bejn bastimenti tal-gwerra ta' pajjizi komuni u bastimenti tal-gwerra ta' Superpotenzi.

Għaldaqstant, waqt li bastimenti ta' xi pajjiż li ma jkunx superpotenza jissewwew biss minhabba li ma jkunux f'qagħda li jkomplu jiġġieldu u għaldaqstant ma jkunux jistgħu jkomplu jbahhru biex ifittxu jsalpaw il-barra mill-ibhra territorjali Maltin, bastimenti ta' xi superpotenza ma jstgħux jissewwew.

F'din il-ħaġa l-Kostituzzjoni hija ċara daqs il-kristall.

It-tarznari jiġu m'caħħda lill-bastimenti militari taż-żewġ superpotenzi.

M'hemmx li jekk tibqa' superpotenza waħda, il-bastimenti tagħha jissewwew fit-tarznari tagħna.

Anzi, biex l-ispirtu tal-kostituzzjoni jithares aktar, jekk tibqa' superpotenza waħda t-tarznari aktar għandhom jiġu m'caħħda lilha minhabba li tkun tista' tagħmel li trid għax ma jkunx hemm l-oħra biex tieqfilha.

Barra minn hekk, huwa veru li baqa' superpotenza waħda?

Għax jekk l-Unjoni Ewropea stess għadha tibza mir-Russja, għalkemm jingħad li issa m'għadiex superpotenza, għalmenu fid-daqs u l-qies li kellha qabel, ċertament li mhux ta' min jarmiha.

Kieku ma kellhiex ċerta saħħa ma kienx ikun hemm għalfejn l-Unjoni Ewropea tibza minnha u ttipprova ddaħħal pajjiżi mill-ex Unjoni Sovjetika biex l-Istati Membri l-antiki jkollhom lil haddiehor fuq il-fruntieri mar-Russja.

Kieku r-Russja m'għadhiex b'saħħitha u għadhom jibzghu minnha, ma kienx hemm għalfejn il-pajjiżi li kienu taht il-ħakma ta' l-ex Unjoni Sovjetika jiddaħħlu wkoll fin-NATO barra li applikaw ukoll biex jissieħbu fl-Unjoni Ewropea.

Anki l-fatt li l-Unjoni Ewropea qed tespandi u issa għandha l-armata tagħha li huwa ppjanat li jkollha mijiet ta' ajruplani tal-gwerra u numru kbir ta' bastimenti tal-gwerra jfisser li se ssir superpotenza, u għaldaqstant anki l-bastimenti miltari tagħha u ta' l-Istati Membri tagħha m'għandhomx jithallew jidhlu fil-portijiet Maltin u jissewwew fir-tarznari Maltin.

Hawnhekk irrid nenfasizza li l-Kostituzzjoni għandha tiġi nterpretata b'mod wiesha u mhux dejjaq, u t-tarznari tar-Repubblika ta' Malta m'għandhomx jittieħdu biss bhala t-tarznari ta' Bormla u tal-Marsa, imma anki tarznari privati, għax inkella ma nkunux qed nosservaw il-kelma u l-ispirtu tal-Kostituzzjoni.

Kull interpretazzjoni oħra li fiha tarznari privati jithallew isewwu dawn il-bastimenti militari tkun tisser biss li nkunu qed induru mal-Kostituzzjoni u niksruha, kemm fil-kelma u kemm fl-ispirtu, u nkunu qed niksru l-provvedimenti tan-newtralita u non-allinjament.

Dwar jekk l-Unjoni Ewropea hijiex se ssir superpotenza, il-Prim Ministru Inġliż Tony Blair stess gie rrapurtat fl-EUobserver.com tas-6 ta' Ottubru tas-sena 2002, li waqt diskors li kien qiegħed jagħmel fil-Borża tal-Polonja ġewwa Varsavja, fil-Polonja,

tkellem dwar il-visjoni tiegħu li l-Unjoni Ewropea ssir superpotenza. Kull kumment ieħor ikun żejjed.

Il-Ġurament ta' Lealta'

Tajjeb li issa naraw ukoll x'tgħid il-Kostituzzjoni ta' Malta dwar il-ġurament tal-hatra tal-Membri Parlamentari qabel dawn ikunu jistgħu jiehdu sehem fix-xogħol tal-Kamra tar-Rappreżentanti, jew kif jafuha xi wħud, il-Parlament.

Il-Kostituzzjoni ta' Malta tgħid li kull Membru Parlamentari jrid jieħu l-ġurament ta' lealta' lejn il-Poplu u r-Repubblika ta' Malta u l-Kostituzzjoni tagħha qabel huwa jkun jista' jieħu sehem fil-laqgħat tal-Parlament.

Il-Prim Ministru, Ministru u Segretarju Parlamentari jieħdu wkoll ġurament ieħor tal-kariga tagħhom.

Artiklu 68 tal-Kostituzzjoni ta' Malta jgħid li,

“Ebda membru tal-Kamra tad-Deputati ma jithalla jieħu parti fil-proċeduri tal-Kamra (barra minn proċeduri meħtieġa għall-finijiet ta' dan l-artikolu) sakemm ma jkunx ha u ffirmaw quddiem il-Kamra l-ġurament ta' lealta':

Izda l-elezzjoni ta' l-iSpeaker u Deputy Speaker tista' ssir qabel ma l-membri tal-Kamra jkunu hadu u ffirmaw il-ġurament.”

Artikolu 89 tal-Kostituzzjoni jipprovdi dwar ġurament ieħor li jrid jieħu kull Ministru u Segretarju Parlamentari. Dan jgħid li,

“Ministru jew Segretarju Parlamentari ma għandux jidhol għad-dmirijiet tal-kariga tiegħu jekk ma jkunx ha u ffirmaw l-ġurament ta' lealta' u l-ġurament għall-qadi xieraq tal-kariga tiegħu murija fit-Tielet u fit-Tieni Skeda li jinsabu ma din il-Kostituzzjoni.”

Ha naraw issa l-ġurament li jieħdu l-Membri Parlamentari kollha skond it-Tielet Skeda.

“Ġurament ta' Lealta'

Jiena sollennament nahlef/niddikjara li nkun tassew fidil u leali lejn il-Poplu u r-Repubblika ta' Malta u l-Kostituzzjoni tagħha. (Hekk Alla jgħini).”

Il-ġurament ta' Prim Ministru Ministru jew Segretarju Parlamentari skond it-Tieni Skeda.

“Ġurament għall-qadi xieraq tal-kariga ta' Prim Ministru jew Ministru ieħor jew Segretarju Parlamentari.

Jiena sollennament nahlef/niddikjara li naqdi fedelment u skond il-kuxjenza d-dmirijiet tiegħi bhala (Prim Ministru/Ministru/Sekretarju Parlamentari) skond il-Kostituzzjoni u l-ligijiet ta' Malta, minghajr biża jew favur. (Hekk Alla jgħini).”

Meta wiehed jaqra u jifhem il-gurament ta' lealta' lejn il-Poplu u r-Repubblika ta' Malta u l-Kostituzzjoni tagħha, huwa car daqs il-kristall jekk dawn il-guramenti nkisrux u qed jinkisru kull darba meta qed jithallew daqstant bastimenti militari fil-portijiet Maltin u bastimenti tal-gwerra ta' superpotenza jithallew jissewwew, anzi l-haddiema tat-tarznari jigu mhedda mill-Gvern Nazzjonalista biex isewwuhom, fit-tarznari Maltin.

X'Oal Izjed il-Gvern Nazzjonalista

Skond il-Kummissjoni,

“Il-memorandum kellu dan xi jghid fuq il-kwistjoni tas-sehem fl-istituzzjonijiet tal-Komunita’.

“Il-Gvern Malti jifhem li l-applikazzjoni ta’ Malta tidher li tqajjem qabel iż-żmien il-kwistjoni ta’ l-iżvilupp istituzzjonali għall-Komunita’. Il-Gvern Malti jaqbel mal-Kummissjoni li l-mistoqsijiet dwar “is-sehem xieraq fl-istituzzjonijiet tal-Komunita’” jistghu jkunu “mahlula fil-manjiera xierqa fin-negozjati tad-dhul”. Il-Gvern Malti għalhekk ihares ‘il quddiem għall-proposti tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni ta’ Malta.”

Ma jistax ikun car aktar minn hekk kif il-Gvern Nazzjonalista wera li kien lest li jaççetta kundizzjonijiet u drittijiet li jkunu inqas minn ta’ Stati Membri oħra, għaliex kieku veru ried li Malta tingħata l-istess drittijiet bħal Stati Membri oħra kif jixirqilha u kif għandha dritt, ma kienx jghid li lest li jinneozja fuq dawn l-affarijiet, imma kien jghid u jagħmilha cara mill-ewwel li jrid l-istess drittijiet daqs Stati Membri oħra.

Fuq kollox, Malta u ç-çittadini Maltin u Ghawdxin kien se jkollhom l-istess obbligi daqs Stati Membri oħra u ç-çittadini tagħhom u jhallsu l-istess taxxi bħalhom. Mela jekk ikollhom l-istess obbligi, kif ma jingħatawx l-istess drittijiet?

Mela huwa veru li s-sħubija ta’ Malta fl-Unjoni Ewropea se tkun tat-tielet klassi, għax jekk ikollok l-istess obligazzjonijiet imma ma jkollokx l-istess drittijiet, hekk ifisser.

Kif jista’ wiehed jinneozja bis-serjeta’ meta minn qabel jghid lil dak li jkun se jinneozja mieghu li lest jaççetta drittijiet inqas milli jkun ingħata haddiehor?

Min ikun negozjatur tajjeb jitlob aktar biex ikun jista’ jinneozja, mhux jitlob inqas minn qabel. Din ma kienet xejn hlief djufija tal-Gvern Nazzjonalista quddiem l-Unjoni Ewropea.

Il-Problemi

Fl-artiklu 9 ta’ l-Avis, il-Kummissjoni tkompli tghid li,

“L-analizi fl-ewwel parti ta’ dan id-dokument hija fuq il-punti mqajjma fir-rapport tal-Kummissjoni ta’ l-24 ta’ Ġunju 1992 u fil-memorandum tal-Gvern Malti, li jagħti attenzjoni speçjali għall-mistoqsijiet ewlenin imqajjma bl-applikazzjoni ta’ Malta jgħifieri (namely):

- (i) **iz-żmien mehtieg mill-Gvern Malti biex jimmodernizza l-ekonomija, jadattaha ghal-livelli Ewropej biex Malta tkun tista' tagħmel kontribut dinamiku għall-Unjoni ekonomika u monetarja.**"

Il-Kummissjoni hawnhekk qed tgħid ċar u tond li l-htiega li l-Gvern Malti jimmodernizza l-ekonomija mhijiex għal wiċċ Malta u ċ-ċittadini Maltin u l-Għawdxin, iżda biex Malta tkun tista' tagħmel kontribut għall-Unjoni Ewropea fil-qasam ekonomiku u monetarju.

Fi kliem iehor, biex nagħtu lill-Unjoni Ewropea u mhux biex niehdu minn għandha.

Mhux hekk biss imma.

Dan il-kontribut irid ikun **dinamiku**, jiġifieri jkun irid jiżdied maż-żmien biex jingħata każ ta' l-iżviluppi li jkunu qed iseħħu fl-Unjoni Ewropea.

Dan ifisser li t-tibdil fl-ekonomija u kull tibdil iehor li Malta qed ikollha tagħmel ikun irid jitkompla u jibqa' dejjem għaddej.

Mhux għal wiċċ Malta u ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin, iżda biex Malta tkun tista' tagħti kontribut dinamiku lill-Unjoni Ewropea.

Tibdil Kostituzzjonali

Kontra dak li qiegħed jingħad issa mill-Gvern Nazzjonalista, il-Kummissjoni kienet qalet mill-ewwel li l-Kostituzzjoni ta' Malta kienet se tkun ta' problema minhabba l-provvedimenti tan-newtralita' u non-allinjament.

Fil-fatt, artiklu 9(ii) jgħid li, u hawnhekk huwa mportanti li nerġa' ndaħhal ukoll l-ewwel biċċa' ta' dan l-Artiklu,

“L-analizi fl-ewwel parti ta' dan id-dokument hija fuq il-punti mqajjma fir-rapport tal-Kummissjoni ta' l-24 ta' Ġunju 1992 u fil-memorandum tal-Gvern Malti, li jagħti attenzjoni speċjali għall-mistoqsijiet ewlenin imqajjma bl-applikazzjoni ta' Malta jiġifieri (namely) :

(ii) “Is-sitwazzjoni politika u t-tibdil kostituzzjonali li jrid isir biex Malta tkun tista' tiehu sehem shih fil-politika barranija u sigurta' komuni, minkejja l-istatus ta' newtralita' u non-allinjament imħares/imqaddes fil-Kostituzzjoni Repubblikana.”

Minn dan il-paragrafu naraw kemm il-Kummissjoni mill-ewwel kienet għarfet li biex Malta tiehu sehem fil-politika barranija u sigurta' komuni tagħha, trid bilfors tagħmel tibdil fil-Kostituzzjoni tagħna biex ma tinkisirx l-istess Kostituzzjoni.

Mhux biss, imma rrikonoxxiet ukoll li l-principji tan-newtralita' u non-allinjament li huma mharsa u mqaddsa fil-Kostituzzjoni ta' Malta huma ta' xkiel.

Dan jikkuntrasta bil-kbir ma dak li jgħidu l-kelliema tal-Gvern Nazzjonalista' li jgħidu li n-newtralita' u non-allinjament m'humiex ta' xkiel.

Il-Gvern Nazzjonalista qiegħed jikser il-Kostituzzjoni mhux biss minħabba li qiegħed iħalli numru kbir ta' bastimenti militari fil-portijiet tagħna u ġieħel lill-ħaddiema tat-tarzna jsewwu l-bastimenti tal-gwerra Amerikani, imma anki minħabba li diġa' wiegħed li se jibgħat suldati Maltin biex jieħdu sehem fl-armata ta' l-Unjoni Ewropea, **liema suldati se jkunu bhala parti mill-kontingent Taljan u taħt il-kmand tat-Taljani li mhumiex marbuta li jagħmlu biss operazzjonijiet ta' zamma tal-paċi.**

Barra minn hekk, kif rajna qabel, l-għan minn dejjem kien li l-Unjoni Ewropea ssir Stat Federali Ewropew u superpotenza Ewropea, haġa li għadha kif ġiet ikkonfermata mill-Prim Ministru Tony Blair li wera l-viżjoni tiegħu dwar kif l-Unjoni Ewropea għandha ssir superpotenza.

Għaldaqstant, is-sehem tas-suldati Maltin fl-armata ta' l-Unjoni Ewropea jkun sehem f'armata ta' superpotenza bi ksur sfaċċat tal-provvedimenti tan-newtralita' u non-allinjament fil-Kostituzzjoni ta' Malta, mhux biss għax inkunu qed nagħtu faċilitajiet militari lil superpotenza, imma saħansitra nkunu niffurmaw parti mill-armata tagħha.

Hawnhekk tajjeb li l-Maltin u l-Għawdxin jahsbu f'it u jaraw jekk, irrispettivament mill-ksur tal-Kostituzzjoni, minhabba dan is-sehem u anki forsi minhabba avventuri militari li l-Unjoni Ewropea jfettlilha tidhol fihom, iridux li uliedhom, ulied uliedhom, u qraha ohra tagħhom jiġu lura mejtin fil-boroż tal-plastik, jekk wara kollox jinstabu.

Drittijiet u Dmirijiet Differenti

Tajjeb li naraw x'kellha xi tgħid il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea dwar is-sehem ta' Malta fl-istituzzjonijiet Ewropej u l-obbligazzjonijiet tagħha lejn l-Unjoni Ewropea. Fl-artiklu 9(iii) ta' l-Avis, il-Kummissjoni titkellem dwar,

“il-htieġa għall-Komunita' li tohloq arrangamenti istituzzjonali sensibbli li jhallu lil Malta, meħud id-daqs tagħha, li tilgħab il-parti addattata fit-taħdidiet u t-teħid ta' deċiżjonijiet ta' l-istituzzjonijiet tal-Komunita' u biex twettaq l-obbligi istituzzjonali kollha tagħha bhala membru ta' l-Unjoni Ewropea.”

M'hemmx għalfejn tkun mort l-Universita' biex tinduna li dak li qiegħda tgħid il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea huwa li s-sehem ta' Malta fl-istituzzjonijiet ta' l-Unjoni Ewropea jrid ikun imqabbel mad-daqs ta' Malta.

Fi kliem ieħor, Malta ma jkollhiex l-istess drittijiet daqs l-Istati Membri l-oħra ta' l-Unjoni Ewropea.

Biex ikompli jogħrku l-melħ fuq il-ferita, il-Kummissjoni qalet ċar u tond li Malta trid twettaq l-obbligazzjonijiet kollha tagħha bhala membru ta' l-Unjoni Ewropea.

Tajjeb hekk, hux veru. Għall-obbligazzjonijiet daqs haddieħor għax hemmhekk ma jidholx id-daqs, imma għad-drittijiet le, għax id-drittijiet jiddependu fuq id-daqs ta' Malta.

Jista' xi hadd jaċċetta hniżrijiet bħal dawn hliet jekk ikun lagħaqi servili ta' l-aktar livell baxx u lagħaqi tal-barrani?

Karatteristiċi Ewlenin

Fl-artiklu 10, il-Kummissjoni kompliet tagħti tagħrif dwar Malta, u kompliet tgħid li,

“Ir-Repubblika ta’ Malta hija magħmula minn tliet gzejjer żgħar b’total ta’ 316 kilometru kwadru ta’ art u popolazzjoni ta’ 360,000 ruħ li tagħmilha wiehed mill-aktar nazzjonijiet iffullati fl-Ewropa (1130 abitant kull kilometru kwadru). Il-Prodott Gross Nazzjonali stmat tagħha huwa ta’ 5630 ECU¹¹, li huwa konsiderevolment inqas mill-medja tal-Komunita’, inqas minn ta’ Spanja jew l-Irlanda imma aktar minn tal-Grecja jew il-Portugall.”

Kumment li rrid nagħmel hawnhekk huwa kif minkejja li l-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea stess għarfet li dak iż-żmien meta kien għad hawn madwar 40,000 ruħ inqas milli hawn illum, ma aċċettatx li l-Gvern Malti jzomm kontroll fuq ix-xiri ta’ proprjeta’ mill-barranin f’Malta.

Jekk konna l-aktar pajjiż iffullat fl-Ewropa dak iż-żmien, illum sirna aktar minħabba li l-popolazzjoni kompliet kibret, u aktar insiru jekk inhallu liċ-ċittadini minn kull Stat Membru jkollom id-dritt li jixtru l-proprjeta’ kif trid l-Unjoni Ewropea u kif kellu jaċċetta bilfors il-Gvern Nazzjonalista.

Fil-fatt, illum għandna 1266 abitant kull kilometru kwadru skond l-istess Unjoni Ewropea, zieda ta’ 136 ruħ kull kilometru kwadru.

Dan juri kemm dak li tiddeċiedi l-Unjoni Ewropea li tqis lil kulhadd l-istess ma jgħoddx għal Malta.

Qies wiehed, libsa waħda, żarbun wiehed l-istess qies għal kulhadd hija ereżija kbira, għaliex jew kolloxx ma jkunx jiġik jew ikun jiġik baħar.

Imma għall-Unjoni Ewropea m’hemmx eċċezzjonijiet. Kolloxx l-istess għall-kulhadd.

Il-Kummissjoni Tfakkar l-Istorja

F’dan l-artiklu, il-Kummissjoni kompliet tgħid li,

“Malta saret indipendenti f’Settembru 1964, wara li kienet dipendenza (kolonja) Ngliza mill-1814. Il-Kostituzzjoni tal-1964 tat lill-gzejjer monarkija kostituzzjonali, bir-reġina Ngliza bhala sovrana, u gvernatur ġenerali Ngliz. Il-Kostituzzjoni ggarantiet is-separazzjoni tal-poter, u stabbiliet demokrazija parlamentari msejsa fuq il-votazzjoni.

Il-Kostituzzjoni ġiet emendata l-ewwel darba fl-1974, meta Malta saret Repubblika, imbagħad fl-1987, meta l-pajjiż addotta status newtrali – li jipprojbixxi s-sehem tagħha f’kull allejanza militari – u politika ta’ non-allinjament, għalkemm Malta baqgħet bhala membru fil-Commonwealth. Emendi għall-Kostituzzjoni jinhtieġu maġġoranza ta’ żewġ terzi fil-parlament Malti.”

¹¹ Madwar Lm2345

Dawn iż-żewġ paragrafi huma mill-aktar interessanti għaliex ifakkru l-istorja ta' kif Malta kienet saret kolonja Ngliza, u kif il-Maltin u l-Għawdxin għalhom bhal ma jgħid il-qawl li qabzu **“Minn go t-taġen għal go n-nar”** meta talbu lill-Ingliżi jgħinuhom jehilsu mill-Francizi.

Se nerġġhu issa naqabzu għal go n-nar meta lanqas qegħdin fit-taġen għax ninsabu hielsa minn kull hakma tal-barrani?

B'dawn iż-żewġ paragrafi, bla ma riedet, il-Kummissjoni harget affarijiet li juru min tassew jahdem fl-interess ta' Malta, kif ukoll li l-Kostituzzjoni tinhtieg' żewġ terzi tal-voti fil-Parlament biex tinbidel.

Habat tajjeb ukoll li l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea fakkret li Malta saret kolonja tar-Renju Unit fl-1814.

Dan għaliex għalkemm l-Ingliżi kienu għenu lill-Maltin biex jehilsu mill-Francizi, huma kellhom kull interess li jzommu lil Malta bhala bażi militari tagħhom f'nofs il-Mediterran biex ikompli jkabbbru l-hakma tagħhom u jharsu l-interessi ta' l-Imperu Inliż madwar id-dinja.

Fil-fatt, Malta kienet ingħatat lir-Renju Unit fit-Trattat ta' Amiens li kien iffirmit fis-sena 1814, u kien għalhekk li l-Kummissjoni qalet li Malta kienet saret dipendenza, jew aħjar kolonja, tar-Renju Unit f'dik is-sena.

Irridu ninnotaw ukoll li bla ma riedet, il-Kummissjoni fakkret li minkejja li Malta kienet ingħatat l-indipendenza fl-1964, xorta wahda bqajna bir-Regina Ngliza, Kap ta' Stat barrani, bhala l-Kap ta' Stat tagħna.

Mhux biss, imma jekk il-Gvernatur Inliż bhala rappreżentant tar-Regina ma kienx jiffirma xi liġi li kien jagħmel il-Parlament Malti, dik il-liġi ma kinitx tiswa għax il-Gvernatur Inliż ma jkunx taha l-kunsens tiegħu.

Dan kien ifisser li minkejja li suppost konna indipendenti u l-Parlament Malti seta' jagħmel il-liġijiet, kull liġi riedet il-kunsens tal-Gvernatur Inliż bhala rappreżentant tar-Regina Inliża li kienet baqgħet il-Kap ta' Stat ta' Malta, u jekk ma jingħatax dak il-kunsens, il-liġi li jkun għamel il-Parlament Malti ma tkun tiswa xejn.

Jista' jkun hemm min jgħid li l-Gvernatur dejjem kien jagħti l-kunsens tiegħu, imma teknikament seta' ma jagħtihx.

Anki jekk fl-aħħar mill-aħħar kien jagħti l-kunsens tiegħu, xorta wahda jkun għamel ostakli u fixkel lill-Gvern Malti fil-hidma tiegħu.

Daqshekk kienet tfisser l-indipendenza farsa li kien ingħata l-Gvern Nazzjonalista.

Jista' xi hadd ikun tassew indipendenti meta l-Kap ta' Stat tkun regina barranija?

Setgħet Malta tkun tassew indipendenti jekk biex tgħaddi liġi kienet trid il-kunsens tal-Kap ta' Stat barrani li qabel kien il-hakkiem tagħha?

Tajjeb li nfakkar ukoll lil dawk li ma jiftakrux, li minkejja li Malta suppost kienet saret indipendenti, il-Gvern Ingliż żamm id-dritt li juża kull parti tal-gżejjer Maltin, meta, kif, fi x'hin u bil-mod li jrid.

Il-Gvern Ingliż seta' wkoll iġib il-pulizija tiegħu hawn Malta u kellu wkoll il-poter li jarresta lil min irid u għal kull raġuni li jidhirlu huwa.

Il-portijiet u l-ajruport kienu baqgħu jintużaw mill-bastimenti tal-gwerra Ingliżi, Amerikani u tal-pajjiżi tan-NATO, u l-ewwel kien jidhol jew johroġ bastiment militari jew jitla' jew jinzel ajruplan militari, imbagħad dawk ċivili u tat-turisti.

Tista' tkun tassew indipendenti meta gvern barrani jibqa' jkollu dawn is-setgħat kollha ġewwa pajjiżek?

Il-vilta' hija li minkejja li l-Gvern Nazzjonalista kien ilu mill-indipendenza fit-tmun tal-pajjiż, u dan kien għal 7 snin sħaħ bejn l-1964 u l-1971, għax ma rridx ngħodd bejn l-1962 u l-1964 sakemm ingħatajna l-indipendenza, ma kien għamel xejn biex inehhi din is-sitwazzjoni umiljanti u servili.

Anki jekk wiehed jaċċetta li minhabba li konna kolonja kellna naċċettaw dawn l-affarijiet, malli hadna l-indipendenza ma kien hemm xejn xi jzomm lill-Gvern Nazzjonalista, kieku tassew ried u kieku kien tassew Nazzjonalista, li jibdel kollox bhala Gvern ta' **Stat Indipendenti u Sovran**.

Madankollu, kif għarfet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea stess, u dan kellha tagħmlu bilfors għax l-istorja ma jista' jhassarha hadd, kellu jkun il-Gvern Laburista li malli tela' u ingħata l-ġurament fl-1971, kien neħha l-Gvernatur Ingliż u għamel Gvernatur Malti, u fi żmien 3 snin, minkejja t-tfixkil enormi li sab mill-istess Partit Nazzjonalista u mill-forzi imperjalisti u kolonjalisti li għad għandna fostna sal-lum, kien għamel lil Malta Repubblika bil-Kap ta' Stat Malti u mhux aktar barrani.

Haġa oħra mill-aktar importanti li l-Kummissjoni stess kellha tagħraf kienet il-ħtieġa li biex tinbidel il-Kostituzzjoni kien hemm ħtieġa li jkun hemm żewġ terzi tal-voti tal-Membri Parlamentari. Dan ikompli johroġ aktar ċar 'il quddiem fl-istess avis.

Meta din tittiehed flimkien ma l-għarfien tal-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea stess li aktar qabel kienet qalet li biex Malta tkun tista' tiehu sehem fil-politika barranija u ta' sigurta' komuni kif ukoll fid-difiża komuni ta' l-Unjoni Ewropea kellha tinbidel il-Kostituzzjoni, huwa ċar daqs il-kristall li l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea għarfet li jekk ma jkunx hemm il-kunsens u tkun mibdula l-Kostituzzjoni, kull sehem f' din il-politika jkun qieghed isir bi ksur ta' l-istess Kostituzzjoni.

Għaldaqstant, is-sehem tal-Gvern Nazzjonalista fil-politika barranija u ta' sigurta' komuni kif ukoll fl-armata ta' l-Unjoni Ewropea, u hawn jidhol ukoll is-sehem fil-PfP, ifisser li skond l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qieghed isir bi ksur tal-Kostituzzjoni ta' Malta minhabba l-ksur tal-klawsoli tan-newtralita' u non-allinament.

Dan ifisser ukoll li b'dak li qalet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea stess, il-fatt li l-Unjoni Ewropea qed tħalli, anzi nkuraggiet lill-Gvern Nazzjonalista biex jiehu

sehem fil-politika barranija u ta' sigurta' komuni kif ukoll fl-armata tagħha, l-Unjoni Ewropea stess saret ukoll kompliċi mal-Gvern Nazzjonalista fil-ksur tal-Kostituzzjoni ta' Malta bħala l-aqwa liġi ta' kull pajjiż.

B'dak li qalet il-Kummissjoni meta' baġtet l-Avis tagħha dan in-nhar, qiegħda tikkundanna dak li qiegħda tagħmel illum l-istess Unjoni Ewropea flimkien mal-Gvern Nazzjonalista.

Fuq kollox, kif nistgħu nistennew li l-barrani jħares u josserva l-Kostituzzjoni tagħna meta l-istess Gvern Nazzjonalista qiegħed jiksirha u jkażbarha?

Aktar 'il quddiem, irridu naraw min se jkunu daww il-Membri Parlamentari li se jkunu lesti li jiksru l-gurament ta' lealta' u fedelta' lejn il-Poplu u r-Repubblika ta' Malta u l-Kostituzzjoni tagħha u jittradixxu l-prinċipji tan-newtralita u non-allinjament kif imħarsa fil-Kostituzzjoni ta' Malta biex Malta terġa' ssir bażi militari tal-barrani u ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin jerġgħu jservu ta' tapit għall-barrani.

Id-Defiċit fil-Kummerċ

Il-Kummissjoni eżaminat il-kummerċ ta' Malta speċjalment mal-Komunita', u waslet għall-konkluzjoni li Malta ma kienet se tagħmel ebda effett fuq il-kummerċ ta' l-Unjoni Ewropea minhabba ċ-ċokon tagħha. Fil-fatt, il-Kummissjoni qalet fl-artiklu 11 ta' l-Avis li,

“B’riżorsi naturali estremament limitati, spazju żgħir u suq domestiku żgħir hafna, l-ekonomija tiddependi hafna fuq il-kummerċ barrani u fuq it-turiżmu (primarjament mill-Komunita’), li jagħmel parti sostanzjali mill-Prodott Gross Nazzjonali tal-pajjiż u jghin hafna biex ipatti għad-defiċit¹² fil-kummerċ. Aktar minn tliet kwarti tal-kummerċ barrani Malti fil-prodotti u s-servizzi huma mal-pajjiżi tal-Komunita’.”

Għalkemm il-kummerċ dak iż-żmien kien l-aktar mal-pajjiżi ta' l-Unjoni Ewropea, aktar kien naqas u bdejna jkollna aktar kummerċ ma pajjiżi oħra. Il-Kummissjoni kompliet tgħid ukoll li,

“Mehud id-daqs ta' Malta, il-potenzjal ekonomiku tagħha u l-volum tal-kummerċ tagħha mal-Komunita', is-shubija ta' Malta ma jkollha ebda riperkussjonijiet diretti ta' natura kbira għall-ekonomija tal-Komunita'.”

Ma kienx hemm għalfejn tiġi l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea biex tgħidilna li Malta ma kienx se jkollha effett fuq il-Komunita' issa l-Unjoni Ewropea, għaliex jekk wieħed iqis il-kobor ta' Malta u l-Kummerċ tagħna jkun qisu qatra f'ocean meta jitqabbel mal-kobor u l-kummerċ li tagħmel l-Unjoni Ewropea.

Madankollu, tant kien se jkun hemm effett min-naħa ta' l-Unjoni Ewropea fuq Malta jekk Malta ssir membru, li l-Kummissjoni hasset li kellha tikkonċentra l-avis tagħha fuq dan l-effett. Fil-fatt, il-Kummissjoni qalet li,

¹² Defiċit ifisser meta inti tkun qed tonfoq aktar milli taqla. Fil-każ tal-kummerċ, dan kien ifisser li aħna nixtru aktar milli nbiegħu lill-haddiehor

“Konsegwentament, dan id-dokument primarjament se jistma l-impatt li shubija jkollha fuq l-ekonomija u s-soċjeta’ Maltija, u fuq kif il-Komunita’ (issa l-Unjoni Ewropea) taħdem.”

Innutaw li l-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea wżat il-kelma impatt biex tfisser kif is-shubija se taffettwa l-ekonomija u s-soċjeta’ Maltija.

Tajjeb li wieħed ikun jaf li l-kelma impatt hija mfissra fid-dizzjunarju tal-Kaptan Pawlu Bugeja bħala **“habta qawwija, laqta’, kollizzjoni”**.

Għaldaqstant, il-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea stess kienet taf u fessret kemm is-shubija fl-Unjoni Ewropea kienet se tolqot u kien se jkollha habta qawwija fuq l-ekonomija u s-soċjeta’ Maltija, u kif din il-habta kienet se tfarrak lill-ekonomija u s-soċjeta’ Maltija.

Dan wieħed jista’ jagħrfu faċilment, għaliex jekk wieħed iqabbel l-Unjoni Ewropea ma ġgant u Malta ma tarbija, kemm ekonomikament u kemm bħala soċjeta’, huwa ċar daqs il-kristall min imur minn taħt jekk ikun hemm habta qawwija bejniethom.

Kulhadd jaf min imur minn taħt jekk jaħbtu trakk tal-ġebel jew trakk tal-linja ma’ karozza żgħira.

Għaldaqstant, dan intqal biex hadd ma jkun jista’ jakkuza lill-Kummissjoni jew lill-Unjoni Ewropea li ma kienux wisew liċ-ċittadini Maltin u Għawdxin dwar il-konsegwenzi tas-shubija.

Qed taraw kemm joqgħodu attenti kif ippoġġu l-kliem tal-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea u kull min ikun għaqli u makakk?

L-Ilsien Malti

Waqt li fil-paragrafu 12 il-Kummissjoni qalet li s-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u l-istituzzjonijiet f’Malta ma kinux ta’ thassib, li s-saħħa u s-sigurta’ fuq il-post tax-xogħol kif ukoll l-ugwaljanza bejn is-sessi kienu qrib tal-Komunita’¹³, kompliet tgħid li,

“... Il-Kostituzzjoni tgħid li l-Malti huwa l-ilsien nazzjonali, imma l-Malti u l-Ingliz huma uffiċjalment rikonoxxuti u wżati.”

Aktar ‘il quddiem, fl-artiklu 38, il-Kummissjoni kienet qalet li,

“Fil-każ ta’ Malta, l-eżistenza ta’ żewġ ilsna uffiċjali – li wieħed minnhom huwa l-Ingliz – ihalli li wieħed jara l-possibbiltà ta’ arrangamenti prattiċi biex jiskansaw id-dhul ta’ lsien uffiċjali iehor fil-Komunita’....”

¹³ Paragrafu 12 ta’ l-Avis jgħid li, “Is-sitwazzjoni dwar id-drittijiet tal-bniedem f’Malta ma jagħtix lok għal xi thassib jew kument. L-istituzzjonijiet tal-pajjiż jaħdmu fil-manjiera kif jixraq u sodisfaċenti. Il-ligijiet Maltin dwar l-impjeg, partikolarment għal dak li għandu x’jaqsam mas-saħħa u s-sigurta’ fuq ix-xogħol u l-ugwaljanza għan-nisa u l-irġiel, huma qrib mhux hażin ta’ dawk ta’ l-Istati Membri tal-Komunita’.”

Dak li kienet qalet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea f'dawn iż-żewġ paragrafi mhux biss kien insult mill-akbar għaċ-ċittadini Maltin u Għawdxin kollha li huma patrijotti u kburin b'ilsiena, imma juru ċar daqs il-kristall li ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin kienu se jkunu stmati ta' ċittadini tat-tielet klassi u li l-ilsien Malti ma kienx se jiddaħħal bħala lsien uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea.

Kieku ma kienx hekk, għalfejn il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea ghamlet enfasi fuq li kemm il-Malti u kemm l-Ingliz huma rikonoxxuti uffiċjalment fil-Kostituzzjoni?

Kieku ma kienx hekk, għalfejn il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet illi “wiehed jara l-possibbiltà ta' arrangamenti prattiċi biex jiskansaw id-dhul ta' lsien uffiċjali ieħor fil-Komunita'”?

Min jaf kif Dun Karm, Mikiel Anton Vassalli, u dawk il-patrijotti kollha li kienu ħadmu biex l-ilsien Malti jingħata l-gieħ u l-post xieraq u onorabbli li jixraqlu, tqallbu f'qabarhom meta l-Kummissjoni kelha l-wiċċ tost u vili li toħroġ bi proposta bħal din.

Trid tkun veru traditur li ma jixraqlikx li tkun tisseejjah Malti jew Għawdxin jekk inti tkun lest li taċċetta insulti mill-aktar gravi bħal dawn, u jkun tassew jixraqlek il-qawl Malti li jgħid li **“Min jiċhad l-art twelidu, miżbla żibel lanqas tridu”**.

Imma l-pjan hemm kien kif qalet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea stess.

L-ilsien Malti ma kienx jiddaħħal bħala lsien uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea jekk Alla ħares qatt Malta ssir membru kieku l-Partit Laburista u għaqdiet oħra ma tkellmex kontra din il-ħnizrija u oxenita'.

Għaldaqstant, minħabba li tkellem il-Partit Laburista u għaqdiet oħra kif ukoll minħabba l-effetti ħżiena kollha li s-sħubija ta' l-Unjoni Ewropea se jkollha fuq Malta, l-addozzjoni ta' l-ilsien Malti bħala lsien uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea saret biex tipprova taljena liċ-ċittadini Maltin u Għawdxin minn fuq l-effetti ħżiena tas-sħubija u biex taparsi jintwera li l-Partit Laburista u dawk li tkellmu ma kellhomx raġun.

Saret ukoll biex l-Unjoni Ewropea turi kemm taparsi tistma l-ilsien Malti, meta fil-fatt aktar qabel fl-avis kienet qalet il-kontra, għaliex riedet tiskansa li jiddaħħal lsien uffiċjali ieħor fil-Komunita', issa l-Unjoni Ewropea.

Waqt li kont qed nikteb din il-parti, għadu kif gie mħabbar li fil-gazzetta Guardian fuq l-internet li l-Gvern Nazzjonalista irrinunzja għall-użu ta' l-ilsien Malti waqt il-Kunsill li jmiss u minflok l-ilsien Malti se jintuza l-ilsien l-Ingliz.

Dan huwa r-rispett li l-Gvern Nazzjonalista qiegħed juri lejn l-ilsien Malti, għalkemm hadd m'għandu jiskanta daqs kemm kienu jiftaħru li l-ilsien tagħna għandu jkun it-taljan u li l-ilsien Malti huwa tajjeb biss għall-kċina.

Min Ihares l-Interessi Maltin

Il-Kummissjoni kellha turi bilfors liema partit f'Malta l-aktar li jhares l-interessi tal-Maltin u liema partit minn dejjem ried ibiegh l-interessi ta' Malta u taç-çittadini Maltin u Ghawdxin lill-barrani.

Dan johroġ bl-aktar mod çar mill-ftit paragrafi ta' l-Avis li se naraw flimkien minghajn ma jkolli nagħmel hafna kument. Fl-artiklu 13 ta' l-Avis, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet qalet li,

“L-arena politika f'Malta hija – u dejjem kienet – dominata miż-żewġ partiti l-kbar, il-Partit Nazzjonalista, li huwa ta' tendenzi Demokristjani, u l-Partit Laburista, li flimkien ghandhom kważi l-voti kollha u alternaw fil-poter.

Il-pożizzjoni taż-żewġ partiti fuq il-politika barranija, speċjalment għal dak li ghandu x'jaqsam mar-relazzjonijiet mal-Komunita', kienu tradizzjonalment opposti għal xulxin.”

Fl-artiklu 14, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kompliet tgħid li,

“Il-Partit Nazzjonalista, li bhal issa huwa fil-poter, minn dejjem ried irbit eqreb ma' l-Ewropa. Kien [il-Gvern Nazzjonalista](#) li ffirmat l-Ftehim ta' Assoċjazzjoni ta' l-1970, u kien [Gvern Nazzjonalista](#) li ssottometa l-applikazzjoni ta' Malta għal shubija fl-1990 u sussegwentament [aċċetta l-obbligazzjonijiet kollha](#) li johorġu mit-Trattati, inkluż [it-Trattat ta' Maastricht](#), u l-memorandum imsemmi hawn fuq.”

L-ewwel kument li jrid jingħad huwa kemm il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea wriet l-arroganza tas-soltu tagħha meta qalet li l-Partit Nazzjonalista minn dejjem ried irbit eqreb ma l-Ewropa għax kien iffirma l-ftehim ta' Assoċjazzjoni fl-1970.

L-arroganza qegħda għaliex il-ftehim ma kienx ma l-Ewropa, imma mal-Komunita' Ekonomika Ewropea, li ċertament li ma kinitx u lanqas hija l-Ewropa.

Għaldaqstant, il-fatt li l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qabblet lill-Unjoni Ewropea ma l-Ewropa jfisser mhux biss arroganza, imma juri wkoll l-intenzjoni ta' l-Unjoni Ewropea li tkompli tinfirex biex taħtaf taħta l-pajjiżi kollha ta' l-Ewropa.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea għarfet il-fatt li l-Partit Nazzjonalista minn dejjem kien irid li Malta tkun tagħmel parti minn xi pajjiż Ewropew.

Jekk wiehed jaqra l-istorja ta' Malta jsib li l-Partit Nazzjonalista minn dejjem kien jahdem biex Malta ssir tagħmel parti mill-Italja, tant li kienu jitkellmu bit-Taljan u jqisu l-ilsien Malta bħala l-ilsien tal-popolin, baxx u tal-kċina.

Minn dawn iż-żewġ paragrafi, huwa wkoll çar daqs il-kristall kemm minkejja li Malta kienet ghadha kif inghatat l-indipendenza ftit snin qabel, il-Partit Nazzjonalista mill-ewwel kien qata' qalbu li jmexxi lil Malta u wera kemm ma kellux fiduċja fil-Maltin

li kapaċi jmessu lilhom infushom meta reġa' mar jiġri lura lejn il-barrani li kien jaħseb li jista' jmessu lil Malta aħjar mill-Maltin stess.

Kif kien reġa' għamel meta' tefa' l-applikazzjoni tiegħu biex Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea u kif qiegħed ikompli jagħmel issa.

Mhux biss, imma aghar minn hekk huwa dak li kienet qalet l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea li l-Gvern Nazzjonalista kien aċċetta l-obbligazzjonijiet kollha li johorġu mit-Trattati, inkluż it-Trattat ta' Maastricht, li kif rajna fi bnadi oħra f'dan il-ktieb, kien qanqal problemi kbar fl-istess Stati Membri ta' l-Unjoni Ewropea u kien anki se jwassal biex jaqgħu gvernijiet f'dawn l-Istati Membri.

Min-naħa l-oħra, fl-artiklu 15 ta' l-Avis, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tagħti ċertifikat mill-aqwa lill-Partit Laburista dwar kemm iħares l-interessi ta' Malta u taċ-ċittadini Maltin u Għawdxin u qatt ma kien lest li jaċċetta l-loqom. Hija qalet li,

“Il-Partit Laburista, li kien fil-poter bejn 1-1971 u 1-1987, minn dejjem kien kritiku tal-Fehim ta' Assoċjazzjoni, u tal-fehma li l-konċessjonijiet kummerċjali u l-livelli ta' għajjnuna tal-Komunita' ma kinux biżżejjed. Il-Partit ċahad li jaqbel ma l-applikazzjoni għas-shubija sottomessa mill-Gvern Nazzjonalista, u jargumenta li s-sitwazzjoni soċjali u ekonomika Maltija ma kinitx kompatibbli ma' l-istruttura tal-Komunita'. Il-Partit Laburista jemmen li shubija shiha jkollha impatt negattiv, u ppropona alternattiva għar-relazzjonijiet mal-Komunita' li tinvolvi żona ta' kummerċ hieles għal prodotti industrijali fuq perjodu ta' bejn 15 u 20 sena, flimkien ma sensiela ta' mizuri biex isahhu l-koperazzjoni politika u teknika.

Fl-elezzjonijiet miżmuma fi Frar 1992, il-Partit Nazzjonalista zied il-maġġoranza għal 51.8% ta' voti mitfuha, waqt li l-Partit Laburista naqqas il-voti għal 46.5%.”

Wieħed jista' jara kemm il-Partit Laburista minn dejjem ried li tiġi żviluppata żona ta' kummerċ industrijali hieles fuq perjodu twil, li kif qalet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea, kellu jkun ta' bejn il-15 u 20 sena.

Dan ifisser li meta jsir dan il-ftehim, il-levies kellhom jitnehhew fuq dak it-tul ta' żmien biex l-industriji jiżviluppaw b'mod li ma jkollhomx hteiga ta' levies ta' protezzjoni għax ikunu saru kompetittivi fil-qasam internazzjonali.

Dan huwa eżattament kontra dak li għamel il-Gvern Nazzjonalista li qiegħed inehhi l-levies ta' protezzjoni fi żmien qasir b'mod li qiegħed ifarrak lill-industriji kollha għax hekk kien ordnat jagħmel mill-Unjoni Ewropea.

Dwar l-impatt negattiv, jiġifieri ħażin u kontra l-interessi ta' Malta, diġa' għbidt l-attenzjoni li kienet l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea li qalet dan aktar qabel.

Għaldaqstant, il-Kummissjoni stess tagħti kredibilita' lil dak li kien u għadu jsostni l-Partit Laburista, li shubija ma taqbilx għal Malta.

L-Interessi ta' Malta

Il-Kummissjoni stess turi kif il-Partit Laburista qatt ma aċċetta l-applikazzjoni tal-Gvern Nazzjonalista biex isieheb lil Malta fl-Unjoni Ewropea għax shubija qatt ma kienet fl-interess ta' Malta.

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea stess tkompli turi wkoll kif il-Partit Laburista dejjem baqa' konsistenti fil-politika tiegħu dwar in-newtralita' u non-allinjament, u kemm mhux lest jaċċetta loqom u l-kundizzjonijiet umiljanti li tagħti l-Unjoni Ewropea lill-Gvern Nazzjonalista.

Dan kollu johrog mill-artiklu 16 fejn il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet li,

“Ir-rizultat ta' dawn l-elezzjonijiet għab bidla fil-qalb tal-Partit laburista, li hatar team gdid ta' tmexxija li addotta politika inqas iebisa lejn kwistjonijiet Ewropej. Madankollu, il-Partit jibqa magħqud mal-principji tan-newtralita' u non-allinjament kif imharsa mill-Kostituzzjoni, u jkompli jopponi s-shubija fiċ-ċirkostanzi preżenti. Huwa aċċetta li l-Gvern jista' jibda negozjati ghad-dhul, imma minn qabel jiċhad ir-rizultat ta' xi taħdidiet bhal dawn u l-kundizzjonijiet li Malta tkun obbligata li taċċetta.”

B'dan il-paragrafu, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tagħti l-isbaħ ċertifikat lill-Partit Laburista u wriet, bla ma riedet, kemm il-Partit Laburista dejjem hadem u zamm quddiemu l-interessi ta' Malta u taċ-ċittadini Maltin u l-Ghawdxin qabel l-interessi tal-barranin.

Mhux biss, imma l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea taf li se jkollha terga' tinnegozja kollox mal-Gvern Laburista li jmiss għaliex hija stess qalet li Gvern Laburista jiċhad ir-rizultat tat-taħdidiet u kundizzjonijiet li Malta, jew ahjar li l-Gvern Nazzjonalista, jkun obligat li jaċċetta f'isem Malta.

Il-Kummissjon ta' l-Unjoni Ewropea għarfet ukoll l-importanza tal-Partit Laburista meta kompliet tgħid li,

“L-appogg tal-Partit Laburista, u ta' l-interessi li jirrappreżenta għall-mizuri ta' ristrutturazzjoni mehtiega ghas-shubija, jistghu jagħmlu aktar faċli s-suċċess tar-riformi u għalhekk l-addozzjoni ta' l-acquis communautaire”.

B'dan il-paragrafu, il-Kummissjoni mhux biss għarfet l-importanza tal-Partit Laburista, imma jekk wiehed jifhem sewwa dak li qalet isib li Malta jkollha taddotta l-“acquis communautaire”, jigifieri dawk il-ligijiet u regolamenti kollha tagħha li jlahhqu aktar minn 80,000 pagna u li dejjem qed ikomplu jizdiedu.

Minn din m'hemmx għazla u derogi. L-aktar li jista' jinghata huwa dak magħruf bhala perjodu transitorju, jigifieri ftit zmien biex jiddahhlu, imma illum jew ghada xorta jridu jiddahhlu.

Aktar dwar in-Newtralita'

Fil-paragrafi li jmiss, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tkompli turi kif, minkejja dak li jghid il-Gvern Nazzjonalista, il-provvedimenti tan-newtralita' u non-allinjament fil-Kostituzzjoni ta' Malta jridu jinbidlu biex jekk Malta ssir membru, tiehu sehem fil-politika barranija u ta' sigurta' komuni kif ukoll f'difiza komuni.

Fl-artiklu 17, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet li,

“In-newtralita' ta' Malta giet imdahhla fil-Kostituzzjoni fl-1987 bl-addozzjoni ta' emenda li tghid li ‘Malta hija Stat newtrali li jrid attivament jilhaq il-paci...billi jhaddan politika ta' non-allinjament u jirrofta li jippartecipa f'kull allejanza militari.” Din l-emenda tipprojbixxi t-twaqqif ta' bazzjiet militari fuq it-territorju Malti.”

Dan ma kienx l-uniku paragrafu dwar in-newtralita u non-allinjament, kemm ghaliex diga' rajna aktar qabel li saret referenza ghalihom fil-paragrafi ta' qabel kif ukoll ghaliex hemm diversi referenzi ghalihom f'paragrafi ohra.

Fil-fatt, fl-artiklu 19, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tkompli tghid li,

“L-istqarrija tal-Gvern Malti li huwa fl-interess tal-pajjiz li jissieheb fil-politika barranija u ta' sigurta' komuni ma jbidilx il-fatt li jista' jkun mehtieg li tigi emendata l-Kostituzzjoni jekk Malta trid tiehu sehem shih f'dik il-politika kif tizviluppa fis-snin li gejjin. Emenda bhal din tinhtieg magggoranza ta' zewg terzi fil-Parlament.”

B'dan il-paragrafu, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea mhux biss regghet ikkonfermat li biex Malta tiehu sehem fil-politika barranija u ta' sigurta' komuni trid tinbidel il-Kostituzzjoni b'zewg terzi tal-Parlament, imma kienet qed tikkundanna lill-Gvern Nazzjonalista li kien wieghed minn qabel li kien se jikser il-Kostituzzjoni meta jiehu sehem f'din il-politika, kif ukoll kundanna minn qabel meta aktar tard kien dahhal lil Malta fil-PfP li hija organizzazzjoni militari mmexxija min-NATO.

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet qed tikkundanna lilha nfisha, lill-Unjoni Ewropea u lill-Gvern Nazzjonalista meta aktar tard mhux biss accettat, imma hegget lill-Gvern Nazzjonalista biex jibghat is-suldati Maltin u Ghawdxin jiehd u sehem fl-armata taghha, kif ukoll ordnatlu, bhala Gvern ta' pajjiz kandidat ghas-shubija, biex jimxi fuq il-politika barranija u ta' sigurta' komuni taghha.

Ftakru li l-Gvern Nazzjonalista kien qal ukoll li mhux biss jacetta t-Trattati kollha inkluz it-Trattat ta' Maastricht, imma li Malta tiehu sehem ukoll **“f'azzjonijiet flimkien”**, li jfisser li kien lest li jibghat lis-suldati Maltin u Ghawdxin jiehd u sehem f'azzjonijiet militari flimkien ma' l-armata ta' l-Unjoni Ewropea u ma' forzi militari ohra skond kif tkun tinhtieg l-Unjoni Ewropea.

Wiehed irid jiftakar ukoll li s-suldati Maltin fl-armata ta' l-Unjoni Ewropea se jkunu jaghmlu parti mill-kontingent taljan u taht il-kmand Taljan meta l-Italja m'hijiex marbuta bl-ebda mod man-newtralita' u non-allinjament u se tiehu sehem f'kull azzjoni u mhux biss fiz-zamma tal-paci.

It-tishiq kontinwu li hemm fl-Avis fuq in-newtralita' u non-allinjament iqanqlu thassib li jekk Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea, se jkun hemm pressjoni kbira, kif kien hemm fuq l-Irlanda fil-każ tar-referendum dwar it-Trattat ta' Nizza, biex dawn il-klawsoli jitnehhew mill-Kostituzzjoni ta' Malta.

Aktar 'il quddiem għad irridu naraw, jekk jinqala l-każ, u j' Alla qatt ma jinqala, min se jkunu dawk il-Ġudiet Maltin u Għawdxin Membri Parlamentari, li se jagħtu l-bewsa ta' Ġuda lill-klawsoli tan-newtralita' u non-allinjament fil-Kostituzzjoni ta' Malta biex jaqdu lill-barrani, kif ukoll il-bewsa ta' Ġuda lill-uliedna biex jitqatlu u jinqatlu għall-barrani.

Dwar liema partit l-aktar jimxi fuq politika barranija li taqbel għall-Malta jew jimxi bil-ghama fuq il-politika barranija ta' l-Unjoni Ewropea, wiehed jista' jara mill-artiklu 18 ta' l-Avis, fejn il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet li,

“Għalkemm fil-passat Malta zammet relazzjonijiet mill-qrib mal-Libja u ċerti pajjiżi tal-blokk kommunisti, mat-tibdil fil-gvern fl-1987, il-politika saret thares aktar lejn l-Ewropa, partikolarment l-Italja. Malta hija membru tal-Ġnus Magħquda, tal-Konferenza fuq is-Sigurta' u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa u tal-Kunsill ta' l-Ewropa, u hija attiva fil-grupp 5+5 li l-membri l-oħra tiegħu huma l-erba Membri tal-Komunita' li għandhom il-fruntieri tagħhom fil-Punent tal-Mediterran (Spanja, il-Portugall, Franza u l-Italja) u l-hames pajjiżi ta' l-Unjoni tal-Magreb (il-Mawretanja, il-Marokk, l-Alġerija, it-Tuneżija u l-Libja).”

L-Ghaqda Doganali

Il-kelliema tal-Partit Nazzjonalista spiss kienu u għadhom jgħidu li bil-ftehim li ried jagħmel il-Partit Laburista, kien se jkun marbut bi ftehim li jwassal għall-għaqda doganali ma' l-Unjoni Ewropea.

Imma sewwa jgħid il-qawl Malti li **“Il-qahba milli jkollha tagħtik”**, għaliex il-paragrafu li jmiss jikxef il-qerq tal-Partit Nazzjonalista li huwa mgiddeb mill-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea.

Fl-artiklu 20 ta' l-acquis jingħad li,

“Ir-relazzjonijiet ta' Malta mal-Komunita' huma regolati mil-Ftehim ta' Assoċjazzjoni ffirmat fil-5 ta' Dicembru 1970, li kien dahal fis-seħh fl-1 ta' April 1971.

Dan jipprovdi għall-holqien ta' għaqda doganali f'żewġ stadji ta' hames snin il-wiehed, għaqda doganali hija mfissra bhala t-tnehhija ta' l-ostakli kollha għall-kummerċ bejn iż-żewġ partijiet u l-addozzjoni tat-tariffa komuni tal-Komunita' minn Malta.

Wara l-elezzjoni tal-**Gvern Laburista li tela' fil-poter f'Ġunju 1971**, it-tieni stadju qatt ma nġhata bidu għalih, u l-akkwisti tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni baqghu ristretti għall-progress magħmul matul l-ewwel snin ta' l-ewwel stadju, li ġie mtawwal fuq bażi regolari sa' mill-1977.”

Il-Kummissjoni stess qalet li l-ftehim kien iffirmat f'Diċembru 1970, u daħal fis-seħħ fl-1 ta' April 1971 meta kien hemm il-Gvern Nazzjonalista.

Il-Kummissjoni stess qalet li l-Gvern Laburista tela' fil-Gvern f'Ġunju 1971 meta diga' kien daħal fis-seħħ il-ftehim, u għalhekk ma setgħax kien il-Gvern Laburista li kien iffirmah.

Il-Kummissjoni stess qalet li dan il-ftehim kien jipprovdi għall-għaqda doganali u l-addozzjoni tat-tariffa komuni tal-Komunita' minn Malta.

Il-Kummissjoni stess qalet li l-Gvern Laburista qatt ma kompli għaddej għat-tieni stadju fejn kellha tiddaħhal l-għaqda doganali li kien iffirma għaliha il-Gvern Nazzjonalista.

Issa jekk dan mhuwiex ċertifikat mill-aqwa għall-Gvern Laburista li dejjem gedded il-ftehim bla ma daħhal it-tariffa doganali komuni biex iħares l-interessi ta' Malta u ta' kundanna għall-ipokresija tal-Gvern u l-Partit Nazzjonalista ma nafx x'jista' jkun aktar.

Tgħid il-fatt li dan il-ftehim kellu jidhol, u fil-fatt daħal fis-seħħ **fl-1 ta' April**, jum il-boloħ, kien biex l-Unjoni Ewropea turi li kienet innegozjat ma' Gvern iblaħ u li kienet qed tgħaddi ż-żmien bil-Gvern Nazzjonalista bil-ftehim li kienet irnaxxilha tbellalu?

Meta reġa' kien hemm il-Gvern Nazzjonalista fl-1987, il-mexxejja tiegħu riedu mhux biss li jkun hemm għaqda doganali ma' l-Unjoni Ewropea imma riedu jmorru 'l bogħod aktar min hekk, tant li riedu sħubija sħiħa.

Fil-fatt, il-Kummissjoni tgħid fl-artiklu 21 li,

“Meta l-Partit Nazzjonalista rritorna fil-poter fl-1987, il-Gvern madankollu naqas li jerga' jvara l-proċess ta' għaqda doganali maħsuba fil-ftehim ta' l-1970, u argumenta li wara dak il-perjodu twil, dhul bhala membru sħiħ fl-Unjoni Ewropea kien l-unika oġġettiv prattikabbli.

Konsegwentament, u f'kuntrast mal-prattika ta' l-Assoċjati l-oħra tal-Komunita', ir-regoli tal-ftehim ta' Assoċjazzjoni ma rrizultawx fil-ftuħ gradwali ta' l-ekonomija Maltija għall-kompetizzjoni Ewropea u t-tibdil tal-liġijiet, prattika u l-għemil kompetittiv fil-linja ta' mudelli tal-Komunita', bir-riżultat illi, bhala ma l-artikoli li ġejjin juru, it-transizzjoni meħtieġa biex Malta tiġi ntegrata fil-Komunita' hija akbar kunsiderevolment.”

Huwa ċar daqs il-kristall li l-Gvern Nazzjonalista kien jaf li sħubija sħiħa kienet se titfa' piżijiet kbar fuq il-poplu Malti u Ghawdxi li kienu se jfarrku l-ekonomija tiegħu, imma minħabba l-iffissazzjoni lejn l-Unjoni Ewropea, ma kinux jinteressawh it-tbatijiet li l-poplu Malti u Ghawdxi kien se jkollu jgħaddi minnhom, basta jilhaq l-għanijiet tiegħu li jerga' jgħib lil Malta kolonja tal-barrani.

Mhux biss, imma dak li qalet il-Kummissjoni juri kemm il-Gvern Nazzjonalista qatt ma kien negozjatur tajjeb, għaliex anki kieku kien jemmlem li veru Malta kellha tkun fl-Unjoni Ewropa, qatt ma kellu jgħid li l-uniku oġġettiv prattikabbli, jiġifieri li l-

unika triq għal Malta kienet biss sħubija shiħa. Min jagħmel hekk qatt ma jkun jista' jakkwista l-aħjar kundizzjonijiet fin-negozjati tiegħu

L-Ekonomija u l-Bażi Militari

Tajjeb li issa ngħaddu f'it għall-aspett ekonomiku halli naraw x'kellha xi tgħid il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea fuq l-analizi tagħha dwar l-ekonomija Maltija.

Fl-artiklu 24, li għandu t-titolu "[L-ekonomija: il-mixja lejn l-integrazzjoni mal-Komunita'](#)," il-Kummissjoni tgħid li,

“Mid-deċizzjoni tal-Gvern Malti li jtemm il-prezenza militari Ngliza fuq il-gzejjer, u b'hekk titnehha għajn maġġura ta' mpjiegi, l-iżvilupp ekonomiku ta' Malta ġie essenzjalment imsejjes fuq it-tmexxija 'l quddiem ta' ndustriji li jhaddmu hafna nies u billi tagħmel użu mir-riżorsi turistiċi tagħha...”

Hawnhekk tajjeb li ngħidu li l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea għamlet żball.

L-ewwel nett, l-impjiegi mas-servizzi Ngliza kienu naqsu hafna u ma kinux għadhom għajn maġġura ta' mpjiegi. Dan jafu kulhadd għaliex it-tarzna ta' Bormla kienet ilha li spiċċat minn għand l-ammiraljat Ingliz.

Barra minn hekk, ir-Renju Unit kien ilu jnaqqas l-eluf ta' haddiema li kellu miegħu għaliex ma setgħax jibqa' jzomm il-bażijiet militari li kellu qabel.

Ried biss iżomm l-inqas numru ta' haddiema possibbli u jhallas l-inqas ammont ta' flus għall-bażi militari li kellu f'Malta.

Għaldaqstant, anki kieku Malta permezz tal-Gvern Laburista ma riditx tneħhi l-bażi militari u tibqa' bil-periklu kollu li din iġġib magħha, il-ftit impjiegi li l-Gvern Ingliz permezz tas-servizzi kif ukoll mal-ftit flus li ried iħallas għall-kera ma kinux iħallu lil Malta tiżviluppa jekk ma kinitx kapaċi tiżviluppa l-fabbriki fejn haddmu eluf kbar ta' haddiema kif ukoll is-settur turistiku.

Madankollu, għall-Gvern Laburista, it-tneħhija tal-bażi militari tal-Gvern Ingliz kienet importanti għaliex mhux biss kienet se tneħhi l-periklu kollha li din iġġib magħha, mhux biss għaliex il-ftit impjiegi, u anki li kieku hafna, ma jiġġustifikawx il-periklu l-hin kollu fuq iċ-ċittadini Maltin u Għawdxin, imma għaliex bit-tneħhija tal-bażi militari Ngliza kien jitneħha l-aħħar hjiel tal-kolonjalizmu minn fuq wiċċ il-gzejjer Maltin.

Minkejja kollox, xorta jibqa' l-fatt li kien il-Gvern Laburista li kien heles lill-Malta mill-bażi barranija, għaliex li kien għall-Gvern Ingliz, kien jibqa' jzomm il-bażi tiegħu f'Malta bl-inqas spejjeż possibbli, kif għamel u għadu jagħmel ġewwa Ċipru.

Anzi Ċipru jinsab f'sitwazzjoni aghar, għaliex f'Ċipru, il-Gvern Ingliz żamm il-bażijiet militari tiegħu separati u taħt is-sovranita' tar-Renju Unit, jiġifieri huma meqjusa li huma territorju tar-Renju Unit u mhux ta' Ċipru. Dan minkejja li Ċipru suppost kien ingħata l-indipendenza.

Aghar minn hekk, minkejja li r-Renju Unit ghandu l-bazijiet tieghu gewwa Ċipru, ma kien għamel xejn biex iwaqqaf lit-Turkija milli tinvasi lill-Ċipru u taqsmu fi tnejn kif għadu hekk sa' illum.

Daqshekk jindaħal il-barrani biex jipprotegi lil dak il-pajjiż li jkollu bazijiet fih jekk għalmenu ma jkunx hemm theddida għall-istess bazijiet u għall-interessi tieghu kif kien il-każ ta' Malta fl-aħħar gwerra.

Għalkemm iż-żminijiet jinbidlu u bilfors ikollok tirraġġa l-affarijiet, jew kif inhija l-moda li jingħad illum, "tirristruttura", dawn l-affarijiet kollha juru l-irrisponsabbiltà tal-Gvern Nazzjonalista li fuq l-ordni ta' l-Unjoni Ewropea qiegħed ifarrak is-setturi ta' l-industrija u t-turiżmu bir-regolamenti ta' l-Unjoni Ewropea li qiegħed idahħal u li ma jgħoddux għalina.

Dan l-artiklu jkompli juri l-importanza tas-settur industrijali u turistiku meta jgħid li,

“Ir-Repubblika ghandha popolazzjoni attiva ta’ xi 135,000 ruh, b’rata ta’ qaghad ta’ madwar 4.5%. Is-settur pubbliku, inkluża l-aministrazzjoni ċentrali u servizzi mmexxija mill-Istat, jipprovdu aktar minn 40% ta’ l-impjiegi kollha tal-gzejjer.

L-industrija tal-manifattura ta’ Malta ghandhom 28% tal-valur miżjud, 23% ta’ l-impjiegi totali u 52% ta’ l-esportazzjoni tal-pajjiż ta’ prodotti u servizzi.

Malta marru madwar 900,000 turist fl-1991, meta s-settur turistiku kellu madwar 23% tal-Prodott Gross Domestiku, li serva għal 25% ta’ l-importazzjoni tal-pajjiż...”

L-importanza tas-setturi tal-manifattura u t-turiżmu jidher mill-istess figuri li kienu jikkontribwixxu lejn l-impjiegi kif ukoll lejn l-esportazzjoni u l-Prodott Gross Domestiku.

Wiehed jara wkoll li meta l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet tat l-opinjoni tagħha, il-qaghad taht il-Gvern Nazzjonalista diġa' kien għola u kien ta' madwar 4.5% jew iżjed minn 6,000 ruh bla xogħol.

Tinsewx ukoll li skond kif qalet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea, l-istess informazzjoni kien tahlilha l-istess Gvern Nazzjonalista li kellu kull interess li juri li l-affarijiet kienu sejrini tajbin. Għaldaqstant, in-numru ta' nies bla xogħol aktarx li kien akbar milli fil-fatt kien intqal.

Il-Biedja

Dan l-istess artiklu juri kemm il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea mill-ewwel hasbet biex tifrex is-sodda għal meta s-settur tal-biedja jkollu jizzarma jekk Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea. L-artiklu jkompli jgħid li,

“L-agrikoltura hija mxekkla bin-nuqqas ta’ art tajba biex tinhadem u n-nuqqas ta’ ilma, bir-riżultat li l-importanza tagħha hija insinjifikanti għall-ekonomija

tal-pajjiż : hija laħħqet biss għal 3.4% tal-Prodott Gross Nazzjonali u 2.4% ta' l-impjiegi totali fl-1990.”

L-ewwel li jrid jiġi nnutat huwa li minkejja li kif qalet l-istess Kummissjoni, is-settur tal-biedja hija mxekkla bin-nuqqas ta' art u ilma, it-2.4% ta' l-impjiegi totali tagħha holqu aktar ġid meta mqabbla mal-kumplement tal-ħaddiema l-oħra, għaliex il-produzzjoni tagħhom laħħqet 3.4% tal-Prodott Gross Nazzjonali.

Mela li ma kellhiex dawk l-iżvantaġġi kollha x'kienet tagħmel?

Barra minn hekk, dan huwa settur mill-aktar importanti, għaliex għalkemm dejjem irridu nimpurtaw l-ikel minn barra għaliex huwa mpossibbli li niproduċu kemm għandna ħtieġa, ħadd u l-ebda Gvern fid-dinja għal ħafna raġunijiet differenti ma jrid li jkun jiddependi għal kollox fuq l-importazzjoni għall-affarijiet ta' l-ikel.

Fl-istess ħin, il-fatt li minkejja li din tat-kontribut ta' 3.4% għall-Prodott Gross Domestiku, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea sejhet l-importanza tagħha bħala insinjifikanti, jiġifieri tant hija żgħira li lanqas titqies u li lanqas hemm għalfejn wiehed jagħti kas tagħha.

Huwa għalhekk li meta Gunter Verheugen kien hawn Malta qal ċar u tond lir-rappreżentanti tal-bdiewa li s-settur tal-biedja tant huwa żgħir li mhux ta' min joqgħod jaħli ħin fuqu biex iwieġibhom fuq il-mistoqsijiet li riedu jagħmlulu.

Dan mhux biss juri kif l-Unjoni Ewropea ma tikkalkulax lis-settur tal-biedja f'Malta, imma juri wkoll li Verheugen beza' jwieġeb għax inkella l-bdiewa jkunu jafu s-sewwa ta' kif se jinqerdu jekk Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea u ma jivvutawx favur is-sħubija, għaliex kif jgħid sewwa l-qawl Malti, **“Il-mistoqsija oħt il-għerf”** u t-twegibiet tiegħu kienu jikxfu dak kollu li jridu jinheba mill-bdiewa Maltin u Għawdxin.

Dan huwa sinjifikanti minħabba li skond paġna 166 – 167 ta' l-Economic Survey Jannar – Settembru 1992, kien hemm madwar 3,000 bidwi registrati full-time u 13,000 stmati li huma part-time.

Għaldaqstant, is-sewwa jrid jinheba minnhom għax dan huwa numru sinjifikanti ta' voti li mhux ta' min jitlifhom.

L-Agricoltura komplet tiġi eżaminata fit-tieni parti ta' l-Avis¹⁴, fejn il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea eżaminat aspetti speċifiċi.

Hija identifikat is-sussidji li jingħataw il-bdiewa Maltin u Għawdxin li nafu li ma jistgħux jibqgħu jingħataw minħabba r-regolamenti ta' l-Unjoni Ewropea fejn is-settur agriku, bħal setturi oħra, huwa regolat speċifikament.

Il-Kummissjoni dahlet ukoll fis-settur ta' l-ipproċessar ta' l-ikel, u qalet li,

¹⁴ Artiklu 1 tat-tieni parti

“L-effett tad-dhul fuq l-industriji ta’ l-ipproċessar ta’ l-ikel li issa qeghdin jahdmu b’kapital u dhul mhux Ewropew iridu jiġu msemmija. Fuq naha waħda, prodotti Maltin ikollhom aċċess hieles għas-suq komuni, li jhajar proċessar lokali, waqt li ditti mhux Ewropej jistgħu jiġu mibdula b’intraprizi tal-Komunita’ li jkunu jridu jieħdu vantaġġ mis-sistema l-ġdida.”

Hawnhekk għandna konferma li l-Unjoni Ewropea trid li ditti mhux Ewropej jittellqu minn Malta biex jinbidlu minn ditti ta’ l-Unjoni Ewropea.

B’hekk mhux biss ikompli jorbtu s-suq ma’ kumpaniji tagħha, imma wara li Malta tkun helset mill-kumpaniji mhux Ewropej ma tkunx tista’ tinnegozja kundizzjonijiet kif jaqbel lilha, għaliex il-kumpaniji jkunu kollha ta’ l-Unjoni Ewropea li huma marbutin bil-kundizzjonijiet ta’ l-istess Unjoni Ewropea.

B’hekk, Malta tkun qed tagħmel kontra dak il-qawl Malti li jgħidlek biex **“Qatt tqiegħed il-bajd kollu f’bixkilla waħda”**, għax jekk taqa’ tagħmel l-akbar froġa.

Tajjeb li wieħed jinnota lil-Kummissjoni qalet li l-kumpaniji barranin jistgħu jiġu **mibdula b’intraprizi tal-Komunita’ li jkunu jridu jieħdu vantaġġ mis-sistema l-ġdida.**

Fi kliem ieħor, il-fabbriki ta’ l-ipproċessar ta’ l-ikel jieħdu vantaġġ minn fuq il-ħaddiema Maltin u Għawdxin għaliex il-pagi tal-ħaddiema Maltin u Għawdxin huma hafna inqas minn dawk ta’ ħaddiema minn Stati Membri oħra bħal ma huma l-Ġermanja, Franza eċċ.

Dan ifisser li la darba huma jieħdu vantaġġ mis-sistema l-ġdida ma jkunux iridu jzidu l-pagi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-ħaddiema Maltin u Għawdxin għaliex inkella ma jieħdux vantaġġ.

Qed taraw kemm qalbhom taħraqhom l-mexxejja ta’ l-Unjoni Ewropea għall-ħaddiema Maltin u Għawdxin u kemm iridu li l-industrijalisti tagħhom jespjotaw lill-ħaddiema Maltin u Għawdxin?

Barra minn hekk, biex nerggħu lura lejn l-agrikoltura, iċ-ċokon ta’ art agrikola jfisser li jkollna nimpurtaw hafna affarijiet ta’ l-ikel, speċjalment prodfotti agrikoli, minn barra. Dawn jinkludu prodotti bħal ma huma ħalib, ġobon, butir, ċereali, laham u affarijiet bħal dawn.

Jekk Malta ssir membru ta’ l-Unjoni Ewropea jkollna nimpurtaw kolli mill-Unjoni Ewropea bi prezzijiet għola milli wieħed isib fis-swieq internazzjonali, waqt li ma jkunx hemm il-vantaġġ li dawn niksuhom bi prezzijiet irħas għaliex jekk nimpurtawhom minn barra mill-Unjoni Ewropea jkollna nhallsu d-dazju u levies li kollha jmorru għall-Unjoni Ewropea.

Fl-istess waqt, minhabba li bħalissa dak li jiġi esportat mill-Unjoni Ewropea għandu sussidju, jaqbilna li nimpurtaw ċerti affarijiet mill-Unjoni Ewropea, imma dan il-vantaġġ itir mar-riħ jekk Malta ssir membru għaliex dawn is-sussidji jgħoddu biss jekk l-esportazzjoni tkun għal pajjiżi li m’humiex membri.

Dan iwassal għal għoli fil-prezzijiet li kif diġa' għedt huma hafna aktar milli wiehed isib fis-swieq internazzjonali.

Wiehed jista' jkun jaf dawn l-affarijiet jekk jitkellem ma' nies li huma ċittadini ta' xi Stat Membru, imma l-aktar ma ċittadini Nglizi li qabel kienu jimpurtaw hafna affarijiet mill-pajjiżi l-oħra tal-Commonwealth, fosthom l-Awstralja u New Zealand.

Dawn jgħidulkom li malli saru membri ta' l-Unjoni Ewropea mhux biss splodew il-prezzijiet, imma kellhom jitolbu permess biex ikunu jistgħu jkomplu jimpurtaw l-affarijiet mingħandhom, fejn l-Unjoni Ewropea mhux biss timponi l-ħlas ta' dazju u levies, imma anki kemm tkun tista' timporta mingħandhom.

Ftakru li dawk li jridu jdaħħlu lil Malta fl-Unjoni Ewropea jagħmlu minn kollox biex l-affarijiet jidhru sbieħ u jaħbu affarijiet li ma jkunux sbieħ.

Imma tajjeb li tistaqsu u tagħmlu kif jgħid il-qawl Malti li jgħidlek **“Staqsì lill-imġarrab, mhux lit-tabib”**.

Statistika u Djun

Tajjeb li nfakkar li aktar qabel, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tefgħet il-piż fuq il-Gvern Nazzjonalista meta qalet li l-opinjoni tagħha hija msejsa fuq informazzjoni u statistika mibgħuta lilha mill-Gvern Nazzjonalista.

Wiehed jista' ma jaqbilx mal-figuri ta' l-istatistika, għaliex kif jgħidu, hemm gideb, hemm gideb imxajtan, u hemm l-istatistika.

Madankollu, tajjeb li naraw ftit l-istatistika maħruġa mill-istess Gvern Nazzjonalista biex naraw min tassew għamel id-dejn li l-poplu Malti qieghed igorr il-piż tiegħu u li llum tela' għal 77 miljun lira imgħax fis-sena.

Dan huwa mportanti hafna għaliex jekk Alla ħares qatt Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea, irridu ndaħħlu bilfors il-munita ewro ta' l-Unjoni Ewropea, imma biex inkunu nistgħu nagħmlu hekk, id-dejn irid ikun fil-parametri stabbiliti mill-Unjoni Ewropea li jfissru saġrifċċji u taxxi akbar milli għandna llum fuq il-poplu Malti u Ghawdxi.

Jekk wiehed jaqbad l-Annual Abstract of Statistics tas-sena 1992 u jara tabella 15, paġna 247, insibu li waqt li d-dejn nazzjonali fl-1986 meta kien għad hemm Gvern Laburista id-dejn nazzjonali kien ta' kważi 63 miljun liri Maltin, dan tela' għal kważi 87 miljun liri Maltin fl-ewwel sena ta' Gvern Nazzjonalista fl-1987.

Mill-istess tabella, wiehed jara li sa l-1992, dan id-dejn sploda u tela' għal kważi 246 miljun lira Maltin. Dan ifisser li f'sitt snin ta' Gvern Nazzjonalista, id-dejn tal-Gvern tela bi kważi 4 darbiet dak li kien qabel.

Jekk wiehed kellu jara d-djun li għandu l-Gvern li huma aktar minn elf miljun lira Maltin u magħhom jingħaddu wkoll id-djun ta' korporazzjonijiet, illum huwa aktar minn sitt darbiet li kien fl-1992 u aktar minn 24 darba aktar milli kien meta' kien hemm Gvern Laburista.

Biex taraw kemm is-sitwazzjoni hija kerha, wiehed irid jiftakar li meta spiçça l-Gvern Laburista fl-1987, kien halla aktar minn 440 miljun lira riservi fil-kaxxa ta' Malta.

Fi kliem iehor, fiż-żmien li ilu fil-Gvern il-Gvern Nazzjonalista, nefaq ir-riservi li halla l-Gvern Laburista u magħhom zied madwar 1,500 miljun liri Maltin dejn tal-Gvern u korporazzjonijiet li flimkien jigu li l-Gvern Nazzjonalista berbaq madwar 2,000 miljun lira miġbura mit-taxxi taç-çittadini Maltin u Għawdxin.

Iż-żieda fil-Haddiema tal-Gvern

La qegħdin fuq l-istatistika u meta nafu kemm il-Gvern Laburista jigi kkritikat li qabel niżel fl-1987 daħhal hafna nies mal-Gvern, tajjeb li naraw ukoll li jekk immorru fuq tabella 3.8, pagna 85 ta' l-istess Annual Abstract of Statistics, it-tabella turi li bejn Diçembru 1980 u Mejju 1987, l-impjegati mal-Gvern żdiedu b'1568, minn 22621 għal 24229 jew madwar 241 fis-sena fuq medda ta' 7 snin.

Skond l-istess tabella, bejn Mejju 1987 u Settembru 1992, l-impjiegi mal-Gvern żdiedu b'5490 minn 24229 għal 29719 jew 1098 kull sena fuq 5 snin. Dawn jigu kwazi 5 darbiet aktar milli kienu żdiedu fi żmien Gvern Laburista.

Min zied l-impjiegi mal-Gvern jekk mhux l-istess Gvern Nazzjonalista li kien fil-poter?

Tinsewx li din hija statistika ppublikata mill-istess Gvern Nazzjonalista.

Illum, biex jilqa' l-kritika u biex taparsi jnaqqas l-impjiegi mal-Gvern minhabba l-Unjoni Ewropea, il-Gvern Nazzjonalista ħoloq hafna fundazzjonijiet u awtoritajiet biex tal-qalba u l-ħbieb tal-ħbieb ihokku dahar xulxin u jmorru jaħdmu magħhom b'paci fenomenali li għalihom xorta qed ihallsu ç-çittadini Maltin u Għawdxin bit-taxxi tagħhom u bil-ħlas ta' mijiet u eluf ta' liri għall-applikazzjonijiet u permessi mingħandhom.

Anki hawnhekk joqgħodu tajjeb il-qwieli Maltin li jgħidu li **“Il-qahba milli jkollha tagħtik”**, kif ukoll li **“Kieku l-ġemel jara hotobtu, jaqa' u jmut zoptu”**.

L-Industrija

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea ma tantx kellha kliem ta' tifhir għall-industrija Maltija u għall-kapaçità tagħha li tkun tista' tikkompeti fis-suq Ewropew, kif ukoll il-problemi li kienu se joħolqu għad-dhul ta' Malta fl-Unjoni Ewropea¹⁵.

¹⁵ Artiklu 25 ta' l-“Avis”, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tÆid li, “L-ekonomija Maltija hija ekonomija żgħira, li fiha l-maġġoranza kbira (aktar minn 75%) tal-kumpaniji industrijali jhaddmu inqas minn hames persuni. Mill-2300 kumpanija li hemm reġistrati, 61 biss (inqas minn 3%) jhaddmu aktar minn 100 impjegat u 12 biss aktar minn 300.

F'termini ta' produttività, paci, kapital, u kontribuzzjoni għall-Prodott Gross Nazzjonali u l-figuri ta' l-esportazzjoni tal-pajjiż, il-ħidma tal-qalba żgħira tal-kumpaniji l-kbar u ta' dik il-massa ta' kumpaniji żgħar tant hemm differenza bejniethom li huma joħolqu problemi totalment kontrastanti dwar l-integrazzjoni ta' Malta fis-Suq Wiehed Ewropew.”

Mhux biss, imma l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tuża l-kelma **“huma”**¹⁶ meta tirreferi għal dawk il-kumpaniji li jaħsbu li l-futur tagħhom jinsab ma' aċċess hieles tas-suq Ewropew biex terġa' tfarfar ir-risponsabbiltà minn fuqha jekk dan ma jirriżultax kieku Malta kellha ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea.

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kompliet tikkritika l-produttività u l-pagi baxxi ta' ċerti kumpaniji¹⁷, għamlitha ċara li l-levies u l-ħitan ta' protezzjoni jridu jitnehhew, u wriet id-dubji tagħha dwar kemm kienu se jkunu kapaċi mal-kompetituri tagħhom wara t-tnehhija tal-protezzjoni¹⁸.

Mhux biss, imma minkejja li l-Gvern Nazzjonalista kien jaf b'dawn l-affarijiet tant li kien dahhal levies¹⁹ li suppost kellhom jintużaw biex il-kumpaniji jirristrukturaw biex isiru kompetittivi, u hawn il-Kummissjoni kienet sarkastika meta sejhet il-levy fuq l-importazzjoni bħala **“imlaqqma”**²⁰ minflok **“imsejha”**, dawn il-levies spicċaw biex jintużaw għal għanijiet oħra, tant li baqa' ma sar xejn sakemm fl-aħħar ried isir kollox f'daqqa bit-tifrik kollu li dan ġab miegħu.

It-Tarznari

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea mill-ewwel qalet li t-tarznari jridu jirristrukturaw biex ikunu kompatibbli mal-liġi ta' l-Unjoni Ewropea. Hija qalet li,

“Is-settur tal-bini u t-tiswija tal-vapuri huwa wiehed mill-attivitajiet industrijali ewlenin f'Malta f'termini ta' mpjiegi (4.2% ta' l-impjiegi kollha²¹) u valur miżjud. Din l-attività, li hija sussidjata bil-kbir, tkun tinhtieg li tiġi ristrutturata fil-każ ta' shubija biex tilhaq ir-regoli ta' kompetizzjoni tal-Komunita'.”

¹⁶ Fl-Artiklu 25, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tgħid li, “Il-kumpaniji l-kbar huma primarjament involuti fl-elettronika (settur li fih, kumpanija waħda, ta' oriġini mill-Komunita', għandha 40% ta' l-esportazzjoni ta' Malta) u t-tessuti; **HUMA** jaraw il-futur bħala magħqud ma' l-aċċess hieles għall-prodotti tagħhom fis-suq tal-Komunita' u tat-tkomplija tal-kompetittività tagħhom f'dak is-suq, speċjalment f'termini ta' spiza ta' paga għal kull prodott kontra l-kompetituri tagħhom ġewwa u barra mill-Komunita'”

¹⁷ “Il-maġġoranza l-kbira tal-kumpaniji ż-żgħar huma mqabba f'setturi bħal kostruzzjoni, tiswija ta' makkinarju, ikel u għamara, u primarjament jimmiraw għas-suq domestiku. Dawn il-kumpaniji għandhom aktar minn 70% ta' l-impjiegi industrijali fil-gzejjer: il-produttività tagħhom hija baxxa hafna u l-pagi tagħhom generalment foqra. Kwazi fis-setturi kollha huma jistkennu min kompetizzjoni barranija b'liġijiet kummerċjali protettivi u b'tariffi iebesha hafna u hitan/ostakli (barriers) li m'humiex tariffi.”

¹⁸ Artiklu 27, “Għalkemm il-grupp iż-żgħir ta' kumpaniji industrijali Maltin jinsab f'pożizzjoni li jieħu vantaġġ mill-opportunitajiet li joħorġu minn shubija, u jkun mghejjun bil-modernizzazzjoni ta' l-istruttura legali u regolatorja ta' l-ekonomija, il-biċċa l-kbira ta' l-intraprizi industrijali tal-pajjiż ikollhom jirristrukturaw u jsiru aktar kompetittivi jekk huma jridu jlaħhqu mal-ftuħ tas-swieq tagħhom għal kompetituri Ewropej u l-iżmuntar tal-ħitan protettivi li warajhom jistkennu bħalissa.”

¹⁹ Artiklu 2, “...Fl-1989 il-Gvern Malti beda' jilliberalizza l-importazzjoni industrijali billi jibdel ir-restrizzjonijiet kwantitattivi ma' levi fuq l-importazzjoni mlaqqma “taxxa għall-protezzjoni tal-manifatturi lokali”, li hija hlaq li għandu effett ekwivalenti għad-dazju, u hija miġbura flimkien mat-tariffi tad-dazju. Madankollu, minkejja dawn il-passi tal-bidu, il-livell ta' protezzjoni jibqa' għoli hafna.”

²⁰ “dubbed”

²¹ Dan ifisser li skond ma qalet il-Kummissjoni stess, dak iż-żmien kien hemm madwar 5,600 ruħ jaħdmu fit-tarznari

M'hemmx l-iċken dubju li dak li kienet qed tgħid il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kien li s-sussidju lit-tarznari kellu jispicċa biex ikunu kompatibbli mar-regolamenti kollha ta' l-Unjoni Ewropea.

Minn dan naraw kemm il-Gvern Nazzjonalista kien ilu jaf li ried jirrifirma t-tarznari għax kien intqal ċar mill-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea fl-Avis tagħha, imma ma kien għamel xejn biex ir-riformi jsiru bil-mod matul is-snin u jrid jagħmel kolloxx f'daqqa issa minhabba li ma baqgħalux żmien u għax hekk kien ordnat li jagħmel mill-Unjoni Ewropea.

Tajjeb li ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin ikunu jafu li l-unika għajnuna li jistgħu jingħataw it-tarznari hija biex iharrġu l-ħaddiema qabel ikeċċuhom, biex inaqqsu l-kapaċita' tagħhom, u biex jagħlqu.

Jekk tarzna tagħlaq, l-Unjoni Ewropea ma thallihiex terġa' tiftaħ qabel 5 snin, anki jekk id-dinja tkun infawwra bix-xogħol u t-tarznari ma jkunux jistgħu jlaħħqu miegħu.

Wara li jgħaddu hames snin sa għaxar snin, qabel ma jingħata permess biex xi tarzna li tkun għalqet terġa' tiftaħ xi parti minnha anki jekk id-dinja tkun qed tfur bix-xogħol, il-Kummissjoni teżamina s-sitwazzjoni fit-tarznari kollha fl-Istati Membri kollha u tkun hija li tiddeċiedi jekk dan il-permess jingħatax u taħt liema kundizzjonijiet.

Jekk wieħed irid ikun jaf id-dettalji, kull ma għandu jagħmel huwa li jikkonsulta r-Regolament tal-Kunsill numru 1540/98 li kien ħareġ fid-29 ta' Ġunju 1998, u huwa ppubblikat fil-Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea OJL 202 tat-18 ta' Lulju 1998 minn paġna 1 sa 10.

Issa tajjeb li wieħed ikun jaf li bejn l-1976 u 1990, 70% tat-tarznari ta' l-Unjoni Ewropea għalqu u 56% tal-ħaddiema kienu tkeċċew.

Dan diġa' qiegħed jiġri fit-tarznari Maltin meta l-ħaddiema qed jaraw kif jagħmlu biex inaqqsuhom skond l-ordnijiet ta' l-Unjoni Ewropea, minkejja li jafu li dan se jgħib lit-tarznari mhux kapaċi li jieħdu ċertu xogħol.

Dan huwa l-futur li hemm jistenna lill-ħaddiema tat-tarznari u l-ħaddiema l-oħra Maltin u Għawdxin fl-Unjoni Ewropea.

It-Tarznari u l-Biedja

La semmejna l-biedja u t-tarznari, tajjeb li nqabblu ftit dak li qalet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea biex inkomplu naraw kemm is-settur tal-biedja kien hemm pjan maħsub biex titnaqqas l-importanza tiegħu qabel jinqered bir-regolamenti ta' l-Unjoni Ewropea.

Jekk tiftakru tajjeb, aktar qabel kont għedt li skond l-Economic Survey, bejn Jannar u Settembru kien hemm madwar 3,000 bidwi full-time u madwar 13,000 iehor part-time.

L-istess waqt, it-Tarznari skond l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienu jhaddmu aktar minn 5,600 ruħ.

Mela jekk it-tarznari kienu qed iħaddmu 5600 ruħ u jekk nieħdu biss it-3000 bdiewa full-time, ċertament li jekk it-tarznari ssejthom wieħed mill-attivitajiet ewlenin, ma tistax issejjaħ il-bdiewa bhala insinjifikanti.

Aktar u aktar jekk ma tgħoddx biss il-bdiewa full-time imma ddaħħal magħhom ukoll it-13000 bidwi part-time, għaliex anki dawn jagħtu sehemhom fil-produzzjoni u fil-Prodott Gross Nazzjonali ta' Malta.

Minn dan l-eżempju wieħed jara ċar daqs il-kristall għaliex il-Kummissjoni mill-ewwel se jhet lis-settur tal-biedja insinjifikanti, għaliex il-pjan ta' l-Unjoni Ewropea kien u għadu biex il-biedja f' Malta u f' Għawdex tingered biex jiġi maħlula l-problemi li dan is-settur johlq lill-Unjoni Ewropea u lill-Gvern Nazzjonalista minhabba ċerti sussidji.

Hawnhekk irrid ukoll niġbed l-attenzjoni u nuri għaliex anki s-settur tat-tarznari qiegħed jifarrak biex tispicċa wkoll il-kompetizzjoni lit-tarznari Ewropej.

Jekk nergħu nieħdu l-figuri, jekk 16000 ruħ li jaħdmu fis-settur tal-biedja ssejthom insinjifikanti u Verheugen fi kliemu stess ma riedx jaħli hin għalihom, kemm huma insinjifikanti l-5600 ħaddiem tat-tarznari li kien hemm dak in-nhar u kemm huma inqas sinjifikanti illum meta dawn komplew naqsu bl-eluf biex il-Gvern Nazzjonaista jobdi l-ordnijiet mogħtija lill-Unjoni Ewropea?

It-Taxxa Ingusta u Immorali tal-VAT

It-taxxa ingusta u immorali tal-VAT li kienet iddaħħlet mill-Gvern Nazzjonalista fuq ordni mill-Unjoni Ewropea mhux biss kienet taxxa li ħolqot kwistjonijiet kbar hawn Malta u kienet tneħħiet mill-Gvern Laburista u reġgħet iddaħħlet mill-Gvern Nazzjonalista, imma huwa ċar daqs il-kristall li kienet iddaħħlet minhabba l-applikazzjoni tal-Gvern Nazzjonalista biex isieheb lil Malta fl-Unjoni Ewropea.

Fil-fatt il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea stess kienet ikkummentat fuq is-sistemi tat-taxxi ta' Malta meta kienet ħarġet l-“Avis”. Fil-paragrafu 30 jintqal, fost affarijiet oħra²², li,

“...Id-dhul tas-sistema tal-VAT mhux biss hija meħtieġa mir-regolamenti tal-Komunita’, (issa l-Unjoni Ewropea) imma hija wkoll kundizzjoni meħtieġa biex jitnaqqsu d-dazji. L-uffiċċju tal-VAT li ġie maħluq riċentament huwa l-ewwel pass lejn din ir-riforma essenzjali, imma jibqa’ żewġ ostakli oħra all-implimentazzjoni tagħha, in-numru kbir ta’ ntrapriżi żgħar – sikwit tas-snaġġa – li huwa diffiċli li jinżamm kontroll fuqhom għal għanijiet ta’ taxxa, u l-ħtieġa li tinholq struttura amministrattiva effiċjenti. IL-Gvern Malti jippjana li jibda’ jdaħħal il-VAT u fl-istess hin inaqqas il-protezzjoni doganali fl-1995.”

²² “Dazji għoljin mhux biss jilgħabu parti protettiva, imma għandhom funzjoni importanti li jzidu d-dhul. Id-dhul mid-dazju u s-sisa jlaħhaq għal terz tad-dhul kollu mit-taxxi ta’ Malti u tliet kwarti tad-dhul minn taxxi ndiretti. It-tnaqqis mid-dazju għereq fis-sistema xierqa ta’ taxxi ndiretti, li tkun uzata xort’ oħra biex tpatti għat-telfien mid-dazju billi joghlew ir-rati...”

Il-Kummissjoni kienet mhux biss kixfet li t-taxxa ingusta tal-VAT riedet tiddaħhal bilfors minhabba s-shubija fl-Unjoni Ewropea, imma kienet kixfet ukoll lill-Gvern Nazzjonalista li kien diġa' ppjana li jdaħhal it-taxxa ingusta tal-VAT fl-1995 li kien heba mill-poplu Malti u Għawdxi.

Mhux biss, imma dan l-artiklu jispjega għaliex l-intraprizi ż-żgħar qed jintefgħu fuqhom hafna piżijiet biex tkun miġbura din it-taxxa imposta mill-Gvern Nazzjonalista fuq l-ordnijiet ta' l-Unjoni Ewropea.

Piżijiet li fl-aħħar mill-aħħar l-intraprizi ż-żgħar se jitfarrku taħthom biex jagħmlu l-wisa' għall-importazzjoni ta' prodotti mill-industriji ta' l-Unjoni Ewropea.

Barra minn hekk, wiehed jinnota li l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet li **“It-tnaqqis mid-dazju ghereq fis-sistema xierqa ta' taxxi ndiretti, li tkun uzata xort'ohra biex tpatti għat-telfien mid-dazju billi joghlew ir-rati...”**

Dan ifisser li l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet diġa' qed twissi liċ-ċittadini Maltin u Għawdixin li kellhom ilestu ruhhom għal-żieda kbira fit-taxxi indiretti.

Qed taraw għaliex il-Gvern Nazzjonalista kellu jżid dawk it-taxxi kollha?

Qed taraw għaliex il-Gvern Nazzjonalista qieghed ikollu jitkarrab u jilgħaq lill-Unjoni Ewropea biex ma jkollux idahhal bilfors it-taxxa ingusta u immorali tal-VAT fuq l-ikel u l-mediċini kif diġa' kellu jdaħhalha fuq l-edukazzjoni?

Shubija fl-Unjoni Ewropea tfisser li llum jew għada, iċ-ċittadini Maltin u Għawdixin se jkollhom jibdew iħallsu it-taxxa tal-VAT li parti minnha tmur lejn l-Unjoni Ewropea biex ikunu jistgħu jixtru l-ikel biex jieklu u l-mediċini biex jitfejjqu.

Wiehed ma jridx jinsa lanqas li l-Unjoni Ewropea trid li t-taxxa ingusta u immorali tal-VAT tiġi armonizzata, jiġifieri ssir l-istess fl-Istati Membri kollha. F'ċerti Stati Membri, din it-taxxa tlaħhaq 25%.

Il-Bejgħ tal-Banek

Jekk wiehed iħares lejn is-settur bankarju u jara l-bejgħ tal-banek Maltin lill-barranin jista' jaħseb li dan sar biss minhabba n-nuqqas kbir ta' flus li l-Gvern Nazzjonalista bit-tberbieq tiegħu sab ruħu fih.

Din hija biss parti mir-raġuni, imma l-aktar raġuni importanti hija li dan kellu jsir bilfors minhabba l-Unjoni Ewropea. Fil-fatt, sar attakk fin mill-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea, fejn fl-Avis kienet qalet li,

“...Is-sistema bankarja hija ffokata kważi esklussivament fuq l-ekonomija domestika. Is-settur bankarju huwa dominat minn tliet banek li flimkien għandhom 99% tad-depożiti kollha, u li huma kkontrollati mill-Istat. Biex jilhqqu l-oġġettivi tagħhom, l-awtoritajiet monetarji Maltin jagħmlu ftit uzu mill-

istrumenti tar-rati ta' l-interess li huma suġġetti għal massimu bil-liġi. Minflok, huma jsejsu lilhom infushom fuq ir-regolazzjoni tal-volum ta' kreditu.”²³

Huwa ċar daqs il-kristall li l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet qed tgħid bil-pulit li l-Gvern għandu jnehhi l-kontrolli u l-ishma tiegħu fil-banek u jbiegghom lill-privat kif għamel il-Gvern Nazzjonalista.

L-effetti tal-bejgħ jew aħjar ta' l-ghoti b'xejn tal-Mid-Med lill-HSBC wera li-ċittadini Maltin u Għawdxin kif meta titef il-kontrolli tiegħek, il-barrani jhares biss l-interessi tiegħu.

Wieħed jista' jarah mhux biss mid-dhul ta' hlasijiet godda għal-servizzi li qabel kienu jingħataw b'xejn, mhux biss bin-nuqqas ta' kuxjenza tal-Banek barranin li malli xi hadd ma jhallasx fil-ħin jisirqule dak li jkun ilu jbati għalih u ma jtuħx ftit żmien biex iħallas kif kien isir qabel, imma jista' jara ukoll fil-Posta li malli l-Gvern Nazzjonalista daħhal lill-barrani, għoliet il-posta, is-servizz ħzien ħafna, u fuq il-haddiema hemm imdendla x-xabla tas-sensju fuq rashom.

Dak huwa li tiegħu meta tipprivatizza u tagħti dak li jkun tiegħek lill-barrani, barra mit-telf tal-qliegħ li dawn kienu jagħmlu li kien imur għand il-Gvern fil-kaxxa ta' Malta biex jitqassam fost iċ-ċittadini Maltin u Għawdxin li l-aktar ikunu jinħtiegu waqt li jitnaqqsu t-taxxi.

Anki l-imghaxijiet²⁴ gew attakkati u llum wieħed jista' jara r-rizultat ta' dak li kellu jagħmel il-Gvern Nazzjonalista minħabba l-ordnijiet ta' l-Unjoni Ewropea, waqt li l-Kummissjoni wissiet ukoll dwar it-tibdil mill-għeruf li ried isir.

Mhux biss, imma qalet ukoll dwar it-tibdil li ried isir fil-Bank Ċentrali minħabba li riedet tlesti t-triq biex kif kien qiegħed jiġi pjanat, aktar 'il quddiem il-Bank Ċentrali jibda jobdi dak kollu li jkun ordnat jagħmel mill-Bank Ċentrali Ewropew.

“Il-Bank Ċentrali għandu jkollu l-ghodda meħtieġa li jhalluħ iżomm stabbilita' monetarja f'ambjent miftuħ u kompetittiv; partikolarment, irid ikun ippreparat biex ibiddel ir-rati ta' nteress kif meħtieġ. Banek, intrapriži u l-familji – kif ukoll it-teżor – ikollhom jaddattaw għal sistema fejn il-forzi tas-suq jiddeterminaw il-kreditu.”

Setturi Ohra Attakkati

Fl-artiklu 33 ta' l-Avis, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet attakkat diversi setturi. Hija kienet qalet li,

“L-ekonomija Maltija hija mmexxija minn struttura amministrattiva u regolatorja li għandha xejra li tgholli l-ispejjeż tal-produzzjoni u xxekkel is-settur tal-kummerċ biex jaddatta w jikkompeti.

²³ Artiklu 31 ta' l-Avis

²⁴ Artiklu 32 ta' l-Avis fejn il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet qalet li, “Qabel transazzjonijiet barranin jistgħu jiġu iberallizzati u s-settur bankarju jinfetaħ għall-kompetizzjoni internazzjonali, is-sistema regolatorja monetarja trid tiġi milbula mill-għeruf, li tkun tinħtieġ tibdil kbir fl-imġieba tal-partijiet kollha mdahħla....”

Il-mizuri ristrettivi jinkludu:

(a) kontroll iebes tal-prezzijiet u profitti, li bhalissa huma meqjusa essenzjali mill-awtoritajiet Maltin biex irażżnu t-tendenzi monopolistiċi ta' ċerti azjendi li huma konsegwenza ta' nuqqas ta' kompetizzjoni fis-suq Malti."

Dan ifisser li kull kontroll min-naħa tal-Gvern Malti fuq il-prezzijiet kellu jitneħħa.

Qed taraw għaliex Eddie Fenech Adami kien qal li, **"Jekk hemm bżonn, ha joghlew il-prezzijiet, ha joghlew il-prezzijiet."**

Il-haddiema tax-xatt kif ukoll tas-Sea Malta ukoll sfaw attackkati mill-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea. Fl-artiklu 33 subartiklu (b), il-Kummissjoni kienet qalet li,

Haddiema tax-Xatt

(b) "spejjeż għolja ta' trasport bil-baħar u l-hatt ta' merkanzija minhabba n-nuqqas ta' kompetizzjoni f'dan is-settur u l-prattika kurrenti fil-portijiet Maltin."

Dan kien ifisser biss li kienet qed tattakka lis-Sea Malta li kienet qed iżzomm prezzijiet tat-trasport bil-baħar għaliex ma kellhiex kompetizzjoni, kif ukoll lill-haddiema tax-xatt għaliex ma kellhomx kompetizzjoni.

Dawn l-attakki ma kinux l-uniċi attakki, għaliex anki meta reġghet harġet ir-rapporti tagħha wara li l-Gvern Nazzjonalista kien reġa' hareġ l-applikazzjoni mill-friża kienet komplet tattakka s-setturi kollha u tinsisti biex isiru kollha skond ir-regolamenti ta' l-Unjoni Ewropea.

Dawn l-attakki kienu jfissru biss li l-monopolju tas-Sea Malta, tal-haddiema tax-xatt u tal-burdnara ma setgħax jibqa' magħluq biss għall-Maltin u l-Għawdxin, imma riedu jinfethu kollha għall-kompetizzjoni minn kull kumpanija barranija minn kull Stat Membru ta' l-Unjoni Ewropea.

Jekk ma tkunx kapaċi tikkompeti mal-kumpaniji ġganti Ewropew, żarma u itfa' l-haddiema 'l barra, għax il-prinċipju tas-suq hieles u tas-suq wiehed Ewropew ta' l-Unjoni Ewropea hekk jinhtieg.

Il-haddiema u ħobżhom ma jinteressax lill-Unjoni Ewropea.

EneMalta, TeleMalta u d-Dwana

Kemm l-EneMalta, it-TeleMalta²⁵ kif ukoll id-Dwana²⁶ wkoll ġew attackkati u msemmija li jridu jridu jinfethu għall-kompetizzjoni.

Waqt li wiehed ma jistax ma jgħidx li saru żviluppi u modernizzazzjoni, il-prezzijiet tat-telefon li tajjeb li nfakkar li fi żmien Gvern Laburista kienu ta' ċenteżmu kull

²⁵ (c) "spejjeż għolja ta' enerġija u telekomunikazzjoni minhabba n-nuqqas ta' kuntratt ċar u l-monopolji li jaħdmu f'dan is-settur"

²⁶ (d) "monopolji numerużi fis-settur pubbliku u privat li jxekklu l-kompetizzjoni"

telefonata, iddum kemm iddum, kulhadd jaf kif splodew 'il fuq taht il-Gvern Nazzjonalista.

Dwar l-EneMalta, kulhadd jaf kemm għadu jinqata d-dawl minkejja l-power station ta' Dellimara li saret f'dak il-post b'pika u vendikazzjoni, kif ukoll l-għoli tal-prezzijiet tal-kurrent elettriku li għolew bil-kbir taht il-Gvern Nazzjonalista meta' mqabbla ma dawk li kienu taht il-Gvern Laburista.

Effetti oħra fuq l-Ekonomija

L-effetti ta' shubija fuq Malta u ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin ma kinux se jkunu sbieħ, tant li l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet jrid isir tibdil kbir li jaffettwa hafna oqsma.

Fil-fatt, fl-artiklu 34, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet li,

“Ir-riformi li juru l-addozzjoni minn Malta ta' l-acquis communautaire tant jaffettwa oqsma differenti (taxxa, finanzi, moviment ta' kapital, protezzjoni tal-kumerċ, liġi dwar il-kompetizzjoni, eċċ) u jinhtiegu tant tibdil fil-mudelli ta' mgieba tradizzjonali li dak li huwa effettivament mehtieġ huwa tibdil bl-għeruf u x-xniexel ta' l-istruttura shiha regolatorja u operatorja ta' l-ekonomija Maltija.”

Dan l-artiklu mhux biss juri dak li kellhom jgħaddu minnu Malta u ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin biex Malta ssir membru ta' l-Unjoni Ewropea, imma juri wkoll li Malta kien se jkollha ddaħal il-liġijiet kollha ta' l-Unjoni Ewropea. Dak li jfisser l-addozzjoni minn Malta ta' l-acquis communautaire.

F'dan l-artiklu mhux biss ikompli jingħad li Malta ma kellhiex tistenna xi perjodi ta' transizzjoni twal²⁷, imma fl-istess hin jikxef lill-Gvern Nazzjonalista li kien għamel studji fuq l-effetti tas-shubija.

“...L-opinjoni pubblika qieghed taċċetta li l-ekonomija Maltija trid tiġi ristrutturata, u l-gvern għamel numru ta' studji u waqqaf ċerti strutturi. Madankollu, il-biċċa l-kbira tar-riformi essenzjali għad iridu jiġu varati.”

Din il-parti ta' dan l-artiklu turi kif il-Gvern Nazzjonalista kien għamel diversi studji fuq kif is-shubija u l-addozzjoni tal-liġijiet tagħha kienu se jolqtu lill-Malta u lill-ekonomija tagħna.

X'kien sar minnhom dawn l-istudji?

Għalfejn inbew u ma kinux ġew ippubblikati?

Jaqaw kienu juru li Malta, il-haddiema u ċ-ċittadini kollha Maltin u Għawdxin kienu se jmorru minn taht bi shubija fl-Unjoni Ewropea?

²⁷ “Madankollu, dawn ir-riformi huma indispensabbli, mhux biss nbiex jiskansaw lil Malta perjodu transitorju li tant ikun imtawwal li jkun kważi ‘shubija speċjali’ tal-Komunita’, imma fuq kollox biex iħallu lill-ekonomija tagħha tkun kapaċi tiehu vantaġġ mill-opportunitajiet ipprovduti bi shubija.

Jaqqaw kienu juru li shubija fl-Unjoni Ewropea kienet se tifqa' s-servizzi soċjali f'Malta kif jinghad li kien intqal minn xi Ministru Nazzjonalista?

Telf ta' Xogħol u Sensji

Tant is-shubija u r-riformi kienu se jaffettwaw liċ-ċittadini Maltin u Għawdxin kollha li kienu se jtilfu xogħolhom, hobzhom u hobz il-familji tagħhom, li l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea fl-artiklu 35 ta' l-Avis kienet wissiet li,

“Iċ-ċavetta għal tibdil b'suċċess hija li tiġbed investiment domestiku u barrani biżżejjed biex jagħmel l-ekonomija shiha aktar kompetittiva u biex jankraha fis-sod mas-Suq Wiehed Ewropew. Fl-istess hin, iridu jittiehdu miżuri biex jipprovdu taħriġ u biex tiddawwar il-forza tax-xogħol li bhalissa taħdem fil-kummerċ jew fis-setturi li se jbatu meta l-ekonomija tiġi liberalizzata.”

L-ewwel nett huwa ċar daqs il-kristall li l-Kummissjoni stess kienet qed tgħid li kienu se jtilfu l-impjiegi fis-setturi tal-kummerċ u setturi oħra, li jfisser li l-ħaddiema kienu se jispiċċaw bla xogħol.

Għaldaqstant, minkejja li l-Gvern Nazzjonalista kien jaf bl-effetti tas-shubija u l-addozzjoni tal-ligijiet ta' l-Unjoni Ewropea, huwa xorta baqa' għaddej bil-pjani tiegħu għas-shubija.

Mhux biss, imma dawk il-ħaddiema li jkunu tilfu xogħolhom ikollhom jitharrġu biex jitgħallmu jagħmlu xi xogħol ieħor.

Wiehed ma jistax jinsa kemm ħaddiema li jkunu ilhom għomorhom u zmienhom jaħdmu l-istess xogħol u jkunu kibru huwa diffiċli li tharriġhom għal xogħol ieħor.

Waqt li huwa tajjeb li l-ħaddiema jibqgħu jitharrġu fuq l-aħħar żviluppi fis-sengħa tagħhom, huwa wkoll ċar daqs il-kristall li l-ħaddiema li jisfaw bla xogħol u jkunu jridu jitharrġu jrid ikun il-Gvern Malti li jharrriġhom.

Dan ukoll ifisser spejjeż żejda mħallsa mit-taxxi taċ-ċittadini Maltin u Għawdxin biex jinqeda l-barrani ta' l-Unjoni Ewropea.

Dan juri kemm il-Gvern Nazzjonalista ma jimpurtax mill-ħaddiema Maltin u Għawdxin, imma jimpurtax biss li jilhaq il-holma tal-genn tiegħu li jagħmel lil Malta membru u kolonja ta' l-Unjoni Ewropea akkost ta' kollox.

Barra minn hekk, ma tridx tkun studjajt l-ekonomija jew mort l-Universita' biex tkun taf li m'għandikx torbot kollox f'suq wiehed, għax jekk imur xi haġa ħażina tifle kollox.

Kull negozjant jaf dan il-prinċipju fundamentali u kollha jaraw kif jagħmlu biex jiddiversifikaw is-swieq tagħhom.

Minkejja kollox, il-Gvern Nazzjonalista baqa' għaddej bil-pjani tiegħu minkejja li skond l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea, dak li kien se jsir kellu jankra l-ekonomija Maltija mas-Suq Wiehed Ewropew, u b'hekk Malta ma tkunx tista' tieħu

vantaġġ minn żviluppi madwar id-dinja kif tkun tista' tagħmel jekk tkun hielsa u ma tkun ankrata ma hadd.

Dwar l-investment, kulhadd jaf kif il-Gvern Nazzjonalista ma rnexxilux igib jew ikabbar l-investment, la lokali u lanqas barrani.

Tant trid tkun Malta stess li toffri inċentivi għall-investment li ma tistax tagħmlu jekk tkun Membru ta' l-Unjoni Ewropea minhabba li jkollha tobdi bilfors ir-regolamenti tagħha, li l-istess Kummissjoni ma qalitx li shubija ggib l-investment, imma li ried ikun hemm diversi affarijiet biex jingibed l-investment.

“Il-prospetti ta' shubija jistghu jghinu jimmobilizzaw investment barrani. Madankollu, investituri barranin aktar jistghu jharsu favorevolment lejn Malta jekk jaraw ambjent legali, amministrattiv u ta' taxxi, stabbli u trasparenti, infrastruttura moderna, spejjeż raġonevoli u forza tax-xoghol (haddiema) mharrġa.”²⁸

Dan l-artiklu jkompli juri kemm il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea jilhqilha u kienet attenta milli tgħid xi haġa li wara tista' ma ssehhx, għax hija ma qalitx li l-investment jigi bis-shubija, imma li jkun hemm daww il-kundizzjonijiet li jhajjruh jigi.

Qed taraw min ikun makakk x'jagħmel u mhux kif qiegħed jagħmel il-Gvern Nazzjonalista li bħal ma jgħid il-qawl li kulhadd jagħmel tajjeb li jiftakru u ma jinsiehx li jgħid li **“Il-boloh jidhlu jigru fejn l-Angli jibzghu jirfsu”**.²⁹

Kontribuzzjoni Dinamika

Jekk xi hadd waqa' għall-gidba tal-mitt miljun lira fis-sena u l-gideb l-iehor li qiegħed jingħad dwar kemm Malta tingħata għajnuna u flus mill-Unjoni Ewropea jekk issir membru jkun qiegħed joħlom imqajjem.

Mhux biss, imma t-tibdil li ried isir li kien se jsib oppożizzjoni kellu jigi mbuttati biex isehh u kellu jsir qabel ma Malta tissieheb.

Tant Malta ma tingħatax anzi trid tagħti, li l-istess Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea fl-Avis kienet qalet li,

“Qabel ma jibdeu in-negozjati ma' Malta, il-Komunita' trid tkun assigurata li r-riformi jigu mbuttati 'l għewwa bil-konvinzjoni u l-kontinwita' mehtieġa biex ihallu lil Malta tilgħab parti dinamika fil-bini ta' l-unjoni ekonomika u monetarja mill-aktar fis possibbli wara d-dhul tagħha.”

Kif diġa' fissirt qabel, parti dinamika tfisser li tkun trid tiehu kunsiderazzjoni tas-sitwazzjonijiet kollha kif jizviluppaw biex il-kontribut tiegħek jtkabbar skond iċ-ċirkostanzi li jkunu qed jinbidlu.

²⁸ Artiklu 35

²⁹ Fools rush in where Angels fear to tread.

Dan ifisser li mhux biss Malta ma kinitx se tiehu aktar milli tagħti, talli kienet se tagħti u tkabbar dak li tagħti lil-Unjoni Ewropea skond l-iżviluppi li jkunu qed isiru.

Innutaw ukoll li l-kliem dwar ir-riformi kien li jiġi mbuttati ‘l ġewwa, bis-saħħa, bl-Ingliż **“pushed through”**, li jfisser li l-Kummissjoni kienet taf li r-riformi li l-Gvern Nazzjonalista kellu jagħmel kienu se jsibu oppozizzjoni għax kienu se jkunu iebesha hafna.

Huwa għalhekk li l-Gvern Nazzjonalista wera u qiegħed juri dik l-arroganza kollha u qiegħed jonfoq dawk il-miljuni kbar biex ibiddel il-liġijiet Maltin biex jagħmilhom jaqblu mal-liġijiet kollha ta’ l-Unjoni Ewropea minflok ma jonfoqhom fuq il-ħtiġijiet urgenti u l-iżviluppi meħtieġa miċ-ċittadini Maltin u Għawdxin.

Il-Kummissjoni u s-Servizz Diplomatiku

Lanqas is-servizz diplomatiku ta’ Malta ma helisha minn taħt l-attakk tal-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea biex tipprova tiġġustifika l-pretensjoni tagħha li Malta ma tingħatax l-istess drittijiet ta’ Stati Membri, u dan anki biex tmexxi l-istituzzjonijiet jekk Alla ħares qatt tkun membru. Fil-fatt, fl-artiklu 38, il-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea qalet li,

“Malta għandha ffit wisq uffiċjali għolja pubbliċi b’esperjenza internazzjonali meħtieġa biex jiehdu sehem shih fit-tehid ta’ deċizzjonijiet u proċessi operazzjonali ta’ l-istituzzjonijiet tal-Komunita’. Din il-problema ssir aktar gravi bil-fatt li r-riformi ekonomiċi u legislativi meħtieġa biex jifthu l-ekonomija Maltija u jintegrawha fil-Komunita’ jorbtu l-parti l-kbira tar-rizorsi umani mharrġa disponibbli. Il-korp diplomatiku huwa żgħir hafna, limitat għal madwar 15-il ambaxxata u konsulati madwar id-dinja. Malta għadha ma żviluppax il-prattika li taħdem flimkien fis-sistemi diplomatiċi ta’ pajjiżi shab biex tmexxi r-relazzjonijiet internazzjonali tagħha, u lanqas ma għandha esperjenza twila li tikkopera ma pajjiżi oħra Ewropej.”

Dan mhux biss kien attakk dirett fuq il-korp diplomatiku Malti, imma juri wkoll kif l-Unjoni Ewropea ma riditx li Malta tmexxi l-istituzzjonijiet ta’ l-Unjoni Ewropea kif jagħmlu l-Istati Membri l-oħra.

Hawnhekk nirreferi għal dak li kienu jgħidu l-kelliema Nazzjonalisti li shabhom fiċ-ċrieki diplomatiċi kienu jassigurawhom li Malta dalwaqt tidhol, li qiegħda wara l-bieb, u hmerijiet oħra bħal dawn.

Meta mqabbla ma dak li qalet il-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea dwar il-korp diplomatiku Malti, u dan ngħidu b’dispjaċir għaliex hemm min hemm qiegħed jirrappreżenta lil Malta, wiehed jasal għal żewġ konklużjonijiet.

Jew li l-Gvern Nazzjonalista u l-korp diplomatiku tant huma fqar fil-prattika diplomatika li ma ndunawx li dawk li qalu li huma hbiebhom kienu qed jgħadduhom biż-żmien, u għalhekk il-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea kellha raġun.

Jew inkella, kemm il-korp diplomatiku kif ukoll il-kelliema tal-Gvern Nazzjonalista riedu jgħaddu ż-żmien u jqarrqu biċ-ċittadini Maltin u Għawdxin.

M'hemmx x'tagħzel. Jew waħda jew l-oħra.

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tkellmet dwar kif Malta ghadha ma żviluppatx il-prattika li taħdem flimkien fis-sistemi diplomatiċi ta' pajjiżi shab biex tmexxi r-relazzjonijiet internazzjonali tagħha.

L-ewwel nett, kif jgħid il-Malti, **“Is-shab fl-ajru”**, aħseb u ara meta qed titkellem fuq relazzjonijiet diplomatiċi internazzjonali.

Tista' qatt tkun ċert li jekk ikun rappreżentant ta' pajjiż ieħor li jkun qiegħed jieħu ħsieb ċerti nteressi tiegħek, huwa stess ma jkollux interess li jaħdem kontrik baxx baxx biex imexxi 'l quddiem l-interessi tiegħu u ta' pajjiżu?

Hawnhekk tajjeb li nistaqsu x'riedet tgħid biha l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea n-nuqqas ta' esperjenza twila ta' kooperazzjoni ma pajjiżi Ewropej?

Tgħid b'esperjenza twila ta' kooperazzjoni il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea riedet tfisser li Malta kellha tagħmel dak kollu li jgħidilha tagħmel xi pajjiż Ewropew ieħor jew xi organizzazzjoni bħal ma hija l-Unjoni Ewropea, kemm jekk ikun jaqbel għal Malta u kemm jekk le?

Tgħid il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea riedet tfisser li Malta kellha tibqa' kolonja tar-Renju Unit u ma tiksibx **l-Indipendenza, il-Helsien u s-Sovranita'** tagħha kif dejjem kellha dritt, u b'hekk kien ikun aktar faċli għaliha li Malta tibqa bazi militari minhabba li kien ikun hemm din l-esperjenza twila ta' kooperazzjoni?

Tgħid il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea b'esperjenza ta' kooperazzjoni twila riedet titfisser li l-Gvern Laburista kellu jhalli lil Malta tibqa' tintuża bħala bazi militari biex b'hekk ikun hemm dik il-kooperazzjoni?

Tgħid għax il-Gvern Laburista kien keċċa lill-**Ammirall Faxxista Taljan tan-NATO Gino Birindelli** minn Malta u b'hekk ma kienx hemm l-esperjenza twila ta' kooperazzjoni?

Jagħmlu tajjeb iċ-ċittadini Maltin u Għawdxin li jaħsbu fuq dawn l-affarijiet halli ma jhallu lil hadd jgħaddihom biż-żmien.

It-Tmexxija ta' l-Istituzzjonijiet minn Malta

Fl-attentat tagħha biex tlesti t-triq halli Malta ma jkollhiex l-istess drittijiet daqs Stati Membri oħra, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea anki tefgħet dubji kemm Malta tkun tista' tmexxi l-istituzzjonijiet Ewropej. Fil-fatt, fl-artiklu 40, hija qalet li,

“Mistoqsija oħra li trid issir fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq hija kemm Malta tkun, fil-futur prevedibbli, kapaċi tidhol għall-firxa wiesgħa ta' risponsabbiltajiet u obligazzjonijiet tal-Prezidenza tal-Kunsill.”

Kienu għadhom lanqas bdew it-taħdidiet u l-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea diga' kienet bdiet titfa' d-dubji dwar il-kapaċita' ta' Malta li tmexxi l-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea li t-tmexxija tiegħu tinbidel kull sitt xhur.

Għat-taxxi iva. Malta tkun meqjusa l-istes, imma għad-drittijiet le.

Il-qwiel Maltin jgħidulek li **“Min joqgħod moxxu jaqa’ taht dwiefer l-ohrajn”, “Min jobżoqluk f’wiċċek tisthix tobżoqlu f’wiċċu”, u “Min jagħtik daqqa ta’ harta tisthix twieġbu b’ohra int”.**

Kompetittivita’

Artiklu mill-aktar interessanti fl-Avis tal-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea juri kemm is-sagrificċji kollha li l-poplu Malti qiegħed ikollu jagħmel m’humieq meħtieġa biex Malta tkun kompetittiva fis-swieq internazzjonali, imma qed isiru biss biex ikun kollox bħal ta’ l-Unjoni Ewropea skond kif ordnat l-istess Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea.

Dan huwa artiklu 48, fejn il-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea tgħid li,

“Biex tikkontribwixxi lejn dan l-oġġettiv, il-Kummissjoni tipproponi li tibda’ immedjatement djalogu intensiv bil-hsieb li jstabbilixxi flimkien in-natura u ż-żmien tar-riformu l-aktar urġenti meħtieġa li jhallu l-ekonomija Maltija tlahhaq mal-kompetizzjoni internazzjonali u biex ihejju l-art għall-integrazzjoni mal-Komunita’.”

Innutaw id-distinzjoni bejn ir-riformi meħtieġa biex l-ekonomija Maltija tlahhaq mal-**kompetizzjoni internazzjonali**, li l-istess Kummissjoni tgħid li jwasslu biss biex ihejju l-art għall-integrazzjoni fil-Komunita’, u dawk li huma meħtieġa biex l-ekonomija Maltija **tigi ntegrata** jekk issehħ is-shubija.

Dan ifisser li waqt li huwa tajjeb u meħtieġ li Malta tagħmel dawk ir-riformi kollha biex l-ekonomija tkun kompetittiva fis-swieq internazzjonali, dawn l-istess riformi jwasslu biss biex ikunu jridu jsiru riformi oħra biex l-ekonomija Maltija tigi ntegrata, jgħifieri titwahhad, issir haġa waħda, ma’ l-ekonomija ta’ l-Unjoni Ewropea.

Għaldaqstant, is-sagrificċji kbar li ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin qed ikollhom jagħmlu m’humieq kollha meħtieġa biex l-ekonomija Maltija u Malta jkunu kompetittivi fis-swieq internazzjonali, imma qed isiru biss biex tintlahhaq il-fissazzjoni li Malta ssir membru u kolonja ta’ l-Unjoni Ewropea.

Is-Sajd

Is-settur tas-sajd ukoll kien ittrattat mill-Kummissjoni ta’ l-Unjoni Ewropea fl-Avis tagħha. Hija qalet li,

“Id-daqs u l-istruttura tal-flotta tas-sajd Maltija hija tali li l-integrazzjoni tagħha fil-flotta tal-Komunita’ m’għandha tqajjem l-ebda problema.

Madankollu, ir-regoli għar-registrazzjoni ta’ bastimenti tas-sajd ta’ sidien barranin hija totalment mhux aċċettabbli għall-Komunita’. Dawn il-kundizzjonijiet (biex wiehed itajjar il-bandiera Maltija) ikunu jridu miġjuba fil-linja tar-regoli tal-Komunita’.”

Qabel inkompli tajjeb li naraw din il-parti ta' dan l-artiklu.

Dwar li l-flotta Maltija ma tohloq ebda problema biex tigi ntegrata fil-flotta tal-Komunita' m'hemmx dubju, jekk wiehed jiftakar kemm hemm bastimenti tas-sajd ta' l-Istati Membri ta' l-Unjoni Ewropea.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea qalet li r-regoli li bihom jigu registrati bastimenti barranin m'humiex acċettabbli għaliha.

Dan għaliex ir-regoli kienu li setgħu jigu registrati bastimenti ta' sidien Maltin u Għawdxin biss, imma l-Unjoni Ewropea ma taċċettax dan il-prinċipju għaliex kull sajjied minn kull Stat Membru għandu dritt li jirregistra l-bastiment tiegħu fi Stat Membru ieħor.

Dan ifisser li dak il-bastiment jitqies li jkollu n-nazzjonalita' ta' dak l-Istat Membru li jkun irregistrat fih u għaldaqstant ikollu kull dritt li jmur jistad anki fl-ibhra territorjali territorjali ta' dak l-Istat.

Hawnhekk infakkar li aktar qabel diga' kont gbidt l-attenzjoni għall-każi magħrufa bħala Factortame, fejn minhabba li l-Gvern Inġliż kien bidel il-liġi biex ma jkunux registrati bastimenti Spanjoli.

Ftakru li kien qala' kundanna mill-Qorti ta' l-Unjoni Ewropea u kien wehel xi mitt miljun lira sterlina bħala danni u spejjeż.

Għaldaqstant, din hija waħda mir-raġunijiet għaliex il-Gvern Nazzjonalista bidel il-liġi tas-sajd biex jekk Malta ssir membru, ikun jista' jirregistra bastimenti minn kull Stat Membru ieħor li jkollhom dritt li jistadu anki fit-12-il mil li suppost thallew għas-sajjieda Maltin biss.

Dan ifisser biss li dak li l-Gvern Laburista għamel meta kien kabbar l-ibhra tas-sajd għal 25 mil jisfa fix-xejn għaliex kull sajjied minn kull Stat Membru mhux biss se jkun jista' jistad f'dawn l-ibhra, imma se jkun jista' jirregistra l-bastiment tas-sajd tiegħu hawn Malta u jistad anki fit-12-il mil.

L-arroganza tal-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea tidher ukoll mill-fatt li komplet tgħid li,

“Malta għandha ftehim tas-sajd mal-Libja, li waħdu jagħmel linji ta' gwida inkompatibbli mal-prinċipji tal-Liġi tal-Baħar. Il-komunita' ma tistax taċċetta dan il-ftehim kif qiegħed.”

L-arroganza tal-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea mhux qegħda biss minhabba li ma riditx taċċetta ftehim li l-Gvern Laburista Malti kien għamel mal-Gvern Libjan qabel ma l-Gvern Nazzjonalista kien holom bis-šhubija, imma bil-gidba tagħha li dan il-ftehim kien inkompatibbli, jiġifieri ma jaqbilx, mal-Liġi tal-Baħar.

Il-Kummissjoni imkien ma tgħid fejn dan huwa inkompatibbli għaliex dan mhux tassew, huwa gidba, għaliex il-Gvern Malti bħala Gvern ta' **Stat Indipendenti, Hieles**

u Sovran kellu u għad għandu dritt li jagħmel kull ftehim ma Stat ieħor bla ebda ndhil mill-Unjoni Ewropea.

Madankollu, ir-raġuni tassew għaliex l-Unjoni Ewropea ma rriditx taċċetta dan il-ftehim hija li jekk Malta ssir membru, u l-Unjoni Ewropea tqis l-ibħra ta' l-Istati Membri tagħha bħala ibħra tagħha, u jekk Malta tkun qed tagħti aċċess għall-ibħra tagħha u l-Libja tkun qed tagħmel l-istess, dan ikun ifisser li Malta tkun għamlet ftehim ma Stat mhux membru, liema dritt, jekk tiftakru fil-każ li semmejt aktar qabel dwar id-dritt tal-vot fl-Organizzazzjoni Dinjija ta' l-Ikel u l-biedja, kienet ħaditu l-Unjoni Ewropea mingħand l-Istati Membri tagħha.

Dwar l-importazzjoni tal-ħut, il-kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kienet qalet li,

“Is-sitwazzjoni Maltija m’għandha tqajjem l-ebda problemi kbar tas-suq għall-Komunita’. Huma biss dawk ir-restrizzjonijiet preżenti mposti fuq l-importazzjoni tat-tonn u l-projbizzjoni fuq l-iżbark ta’ hut minn barranin li jinhtiegu kunsiderazzjoni speċjali. Għall-Malta, madankollu, l-addozzjoni tal-liġi tal-Komunita’ Ewropea jistgħu johlqu xi diffikultajiet amministrattivi.”

Huwa ċar daqs il-kristall li dak li qalet il-Kummissjoni huwa li s-suq Malti jrid jinfetaħ għas-sajjieda barranin biex ikunu jistgħu mhux biss jistadu fl-ibħra Maltin li l-Gvern Laburista kien irriserva għas-sajjieda Maltin biss, imma l-istess ħut li jaqdbu jiġu jbiegħuh hawn Malta stess.

Dan ma jfissirx li jkunu s-sajjieda minn Stati membri biss li jiġu jistadu u jbiegħu l-ħut tagħhom hawn Malta, għax minhabba li l-Unjoni Ewropea għandha ftehim am pajiżi oħra biex is-sajjieda tagħhom jistadu fl-ibħra ta' xulxin u jbiegħu l-ħut tagħhom għand xulxin, se nispiċċaw biex anki s-sajjieda Tuneżini u sajjieda oħra jiġu jistadu fl-ibħra Maltin u jbiegħu l-ħut tagħhom hawn Malta.

Dan huwa l-futur li hemm jistenna lis-sajjieda Maltin u Għawdxin bi sħubija fl-Unjoni Ewropea.

Il-Kaċċa

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea kellha dan xi tghid dwar il-kaċċa meta kienet qed tittratta l-ambjent.

“...Madankollu, il-kaċċa mhux sostenibbli ta' għasafar f'Malta hija kwistjoni ta' mportanza partikolari. Minkejja li l-awtoritajiet Maltin għamliu regolamenti aktar iebsa biex jikkontrollaw il-kaċċa ta' l-għasafar, dawn m'humix biżżejjed biex jaqblu mal-legislazzjoni tal-komunita'. Sforzi konsiderevoli għalhekk ikollhom jiġi magħmula mill-awtoritajiet Maltin biex jagħtu effett għall-provvedimenti tal-Komunita' u huma għandhom jagħtu lill-Komunita' wegħdiet ċari fuq hekk.”

Nahseb li m'hemmx għalfejn nikkummenta wisq fuq dak li qalet il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea, għaliex il-kaċċaturi u n-nassaba kollha raw kif il-Gvern Nazzjonalista diġa` daħaq bihom biex jobdi dak kollu li ordnatlu jagħmel l-Unjoni Ewropea. Se jhalluh jerga' jqarraq bihom?

CNI Kampanja Helsien Nazzjonali

Il-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea dahlet f'hafna oqsma ohra, imma kif ghedt aktar qabel, mhux possibbli li naghmel ezami bir-reqqa fuq il-punti kollha f'dan il-ktieb.

Ghaldaqstant, l-ahhar appell tieghu f'din it-taqsimha huwa biex ic-cittadini Maltin u Ghawdxin ma jhallux min iqarraq bihom biex jisraq il-vot taghhom halli jilhaq l-ghan tieghu li jerga' jgib lil Malta kolonja tal-barrani.

Konkluzjoni

F'dan il-ktieb rajna flimkien kif l-ewwel inholqot il-Komunita' tal-Faħam u l-Azzar u r-raġunijiet li għalihom inholqot, kif ukoll il-pjani li kienu għamli l-federalisti internazzjonali imma speċjalment it-Taljani, kemm qabel, matul u wara l-Gwerra biex johlqu Stat Federali Ewropew bħala l-Istati Uniti ta' l-Ewropa.

Rajna kif wara saru l-iżviluppi taż-żewġ Komunitajiet l-oħra, jiġifieri il-Komunita' Ewropea ta' l-Energija Atomika u l-Komunita' Ekonomika Ewropea, kif ukoll l-intriċċi li kien hemm fl-iżvilupp tagħhom, fosthom meta r-Renju Unit ma kienx ġie aċċettat minn Franza.

Rajna wkoll kif l-istituzzjonijiet tal-Komunitajiet bdew dejjem iżidu s-setgħat tagħhom waqt li jitnaqqas minn dak ta' l-Istati Membri, fosthom it-tnaqqir tas-sovranita' u ta' kriterji meqjusa bħala essenzjali skond il-liġi internazzjonali biex pajjiż ikun jista' jitqies bħala **Stat nazzjon, Indipendenti, Hieles u Sovran.**

Rajna kif żviluppat l-Unjoni Ewropea permezz tat-tliet Komunitajiet u kif l-iżviluppi kollha kienu qed isiru biex jintlaħaq l-għan tal-federalisti li tinholq **l-Unjoni Ewropea** bħala **Stat Federali Ewropew**, jew, fi kliem ieħor, **l-Istati Uniti ta' l-Ewropa.**

Rajna flimkien kif l-oqsma li normalment kienu jaqgħu taħt id-dritt u l-kompetenza ta' Stat sovrani, bdew jittieħdu bil-mod il-mod, b'pass meqjuż, b'mezzi li f'każijiet minnhom ikunu b'mod li wieħed lanqas jinduna bihom, mingħand l-Istati Membri mill-istituzzjonijiet ta' l-Unjoni Ewropea, fosthom id-dritt tal-vot f'organizzazzjonijiet internazzjonali.

Rajna wkoll l-iżvilupp fil-qasam militari permezz ta' l-armata ta' l-Unjoni Ewropea u kif hafna mill-Istati Membri ta' l-Unjoni Ewropea huma, jew għadhom, pajjiżi ex-kolonizzaturi li hakmu lill-kolonji tagħhom u hadulhom ġidhom kollu.

Hemm il-kwistjoni taż-żejt fil-ġamar li kull tant żmien ihegġeġ tal-Lvant Nofsani, li jista' jfisser li bi skuza biex jitwaqqfu tnejn jew iżjed mill-ġlied tagħhom bħal ma kien ġara fil-kwistjoni tal-Kanal tas-Suez, ikun hemm indhil militari biex il-provvista taż-żejt tkompli għaddejja u ma titwaqqafx.

Niftakru fl-interventi mill-Amerikani u l-Inglizi fis-snin ħamsin ta' l-aħħar seklu biex jerggħu jpoġġu lix-Xa ta' l-Iran³⁰ fil-poter minhabba l-interessi tal-kumpaniji taż-żejt u nteressi oħra militari, wara li x-Xa kien ħarab u minhabba li l-Prim Ministru Iranjan Mossadeq kien innazzjonalizza l-kumpanija taż-żejt Anglo-Iranian Oil Company.

Rajna flimkien dwar l-invażjoni ta' l-Eġittu mill-Inglizi u Franciżi flimkien ma' l-Israel minhabba li l-President Eġizzjan Gamal Abdel Nasser kien innazzjonalizza l-Kumpanija tas-Suez li kellha l-ishma tagħha ta' l-Inglizi u l-Franciżi, ġrajiet li ma jistgħux jintnesew.

³⁰ L-Iran qabel kien magħruf bħala l-Persja

CNI Kampanja Helsien Nazzjonali

Rajna flimkien kif meta Stat isir membru ta' l-Unjoni Ewropea, huwa flimkien maċ-ċittadini tiegħu jkollhom joqgħodu għal-kull ma tordnalhom jagħmlu l-Unjoni Ewropea.

Rajna kif Romano Prodi meta kien hawn Malta gideb għaliex qal li s-shubija fl-Unjoni Ewropea hija bħaż-żwieġ. La darba tizzewweg ikun għal dejjem.

Din hija **GIDBA**, għaliex il-poplu dejjem huwa **SOVRAN** u jekk jiddeċiedi li jitlaq mill-Unjoni Ewropea hadd u xejn ma jista' jzommu.

Dan huwa dritt mogħti anki mill-Ġnus Magħquda għaliex kulhadd għandu dritt li jitlaq minn taht kull forma ta' kolonjalizmu bħal ma wiehed isib bis-shubija fl-Unjoni Ewropea.

Tinsewx li min jigdeb bil-Malti ngħidulu **ĠIDDIEB**.

Il-qawl Malti jgħidlek li **“L-għajta nofs il-bejgh”**, u għaldaqstant, kull bejjiegħ jagħmel hiltu kollha biex jagħmel l-aħjar reklam għall-prodott tiegħu, anki jekk ma jkunx prodott li jgħodd għalik jew ma jkollokx bżonnu biex iħajrek tixtri.

Aktar ma l-bejjiegħ jirnexxilu jikkonvinċik biex tixtri, aktar ikun jista' jagħmel qliegħ, u għaldaqstant, huwa jkun qiegħed jagħmel ir-reklam u jħajrek biex tixtri fl-interessi tiegħu u mhux tiegħek.

Il-flus tkun se toħroġhom int, imma jkun se jdaħħalhom hu.

Wiehed jista' jgħid ukoll li aktar ma l-prodott ma jkunx tajjeb jew ma jkunx jgħodd għalik, aktar il-bejjiegħ ikun irid jagħmel hiltu biex igiegħelhek temmen li huwa tajjeb, li tinhtiegu u li ma tistax tgħaddi mingħajru, u jekk ikun hemm htieġa jibda jgħib lill-shabu biex jikkonvinċuk li ma tistax tgħaddi mingħajru.

Madankollu, kif kulhadd jaf, minkejja li kull prodott jiġi pprezentat fl-isbaħ stampa ta' l-aħjar u l-aqwa prodott li għandu l-aqwa affarijiet għaliex kif jgħid il-qawl **“l-ewwel ma tiekol l-għajn”**, mhux kull prodott li jinbiegħ u jinxtara huwa tajjeb u għandek htieġa għalih.

Anzi, f'ħafna każi, tispicċa biex sempliċiment tkun infaqt il-flus it-tajba għalxejn u tkun mort minn taht, għax kif jgħid sewwa l-qawl Malti, **“Mhux kull ma jleqq huwa deheb”**.

Jekk napplikaw dawn il-prinċipji għall-Unjoni Ewropea u niftakru ftit dak li rajna f'dan il-ktieb, wiehed malajr jinduna li bla ebda dubju, il-prodott **“Unjoni Ewropea”** ma jgħoddx għalina.

Huwa għalhekk li issa aktar minn qatt qabel, qed naraw proċessjoni shiha ta' barranin, ġejjin wiehed wara l-iehor għal ftit hin f'pajjiżna, biex jgħidulna kemm l-Unjoni Ewropea hija tajba u tgħodd għalina, u kemm jaqblilna li nsiru membri tagħha.

CNI Kampanja Helsien Nazzjonali

Aktar ma jigu dawn il-barranin, aktar qed juruna kemm l-Unjoni Ewropea ma tghoddx ghalina, ghaliex kieku tassew kienet tajba ghalina, ma kienx ikun hemm il-htiega li jippruvaw jaghmlu minn kollox biex jipperswaduna.

Ghaldaqstant, qed ikollhom jaghmlu l-isforzi kollha possibbli taghhom biex jippruvaw ibiegħulna l-prodott taghhom li ma jghoddx ghalina, jigifieri l-Unjoni Ewropea, ghax huwa fl-interess taghhom li jbieghuh, imma mhux fl-interess taghna li nixtruh.

Wara dawn l-eżempji, tajjeb li naħsbu ftit fuq dak kollu li ghadda minnu l-poplu Malti u Ghawdxi biex ksibna l-**indipendenza u l-helsien** taghna minn taht il-hakkiem barrani.

Wara li rajna it-tbatijiet kbar li l-poplu Malti u Ghawdxi kellu jghaddi minnhom biex ksibna l-indipendenza u l-helsien taghna u ta' pajjizna mill-hakkiem barrani li hakem fuqna u fuq ġensna bla ebda ħniena, irridu li nergħu nidħlu taht il-madmad tal-kolonjalizmu?

Tinsewx li din id-darba mhux se nkunu taht il-hakma ta' l-Angiovini, ta' l-Aragonizi, tar-Renju ta' Sqallija, tal-Kavallieri, ta' Franza u tar-Renju Unit, imma se nkunu taht il-hakma taghhom kollha f'daqqa u aktar permezz ta' l-**Unjoni Ewropea**.

Ftakru wkoll f'ħutna u missierijietna li mietu jitqabdu fl-Assedju l-Kbir kontra l-attentati biex Malta tittiehed mit-Turkija, kif ukoll fl-aħhar gwerra biex pajjizna ma jaqax taht il-hakma Nazista u Faxxista.

Ftakru li Malta kienet wahda mill-postijiet li Mussolini kien jghid li jrid jghaqqad ma' l-Italja u jaghmlha parti minnha.

Ftakru li anki hawn Malta kellu lil min jahdimlu biex jilhaq l-ghan moqziez tiegħu, kif ghad hawn illum min qiegħed jahdem għall-barrani.

Fis-seklu l-iehor, u eżattament **fil-21 ta' Settembru 1964**, Malta kisbet l-indipendenza taghha minn taht il-hakma tal-barrani.

Minn taht il-hakma kolonjali Ingliza.

Ghaldaqstant, is-sena 2004 li hija s-sena li fiha se jsir it-tkabbir ta' l-Unjoni Ewropea, jahbat **l-erbghin anniversarju ta' l-indipendenza ta' Malta**.

It-twaqqif tar-Repubblika ta' Malta mibnija fuq ix-xogħol bil-Kap ta' Stat Malti u mhux aktar barrani kien sar **fit-13 ta' Diċembru 1974**.

Ghaldaqstant, is-sena 2004 li hija s-sena li fiha se jsir it-tkabbir ta' l-Unjoni Ewropea, jahbat **it-tletin anniversarju tat-twaqqif tar-Repubblika ta' Malta**.

Il-helsien shih tal-poplu Malti u Ghawdxi gie miksub **fil-31 ta' Marzu 1979**, meta l-aħhar suldat barrani kien telaq mill-Gzejjer Maltin.

CNI Kampanja Helsien Nazzjonali

Ghaldaqstant, is-sena 2004 li hija s-sena li fiha se jsir it-tkabbir ta' l-Unjoni Ewropa, jaħbat ukoll [il-hamsa u ghoxrin anniversarju](#) ta' meta Malta u ċ-ċittadini Maltin u Għawdxin kisbu l-helsien veru minn taħt il-ħakma tal-barrani.

Fil-21 ta' Settembru 1964, il-poplu Malti u Għawdxin ferah ghaliex kien inghata l-indipendenza, ghalkemm il-barrani xorta zamm hafna drittijiet bhal ma kellu qabel fuq il-Gzejjer tagħna waqt li nehha r-risponsabbiltajiet tiegħu lejna.

Fit-13 ta' Diċembru 1974, il-poplu Malti u Għawdxin ferah ghaliex kien waqqaf ir-Repubblika ta' Malta, fejn il-Kap ta' Stat kien il-President, Malti, u mhux aktar Kap ta' Stat barrani, Reġina barranija.

Fil-31 ta' Marzu 1979, il-poplu Malti u Għawdxin ferah aktar minn qatt qabel ghaliex kien kiseb il-helsien veru.

Dak in-nhar il-poplu Malti u Għawdxin ħalef li qatt aktar ma jaħkem il-barrani fuqna.

Irridu issa, wara dawk it-tbatijiet kollha biex ksibna l-indipendenza, waqqafna ir-Repubblika ta' Malta, u ksibna l-helsien veru tagħna biex ksibna l-post xieraq u bi dritt tagħna fost l-Istati indipendenti, ħielsa u sovrana tad-dinja, li,

- [niċċelebraw l-erbghin anniversarju ta' l-indipendenza,](#)
- [it-tletin anniversarju tat-twaqqif tar-Repubblika ta' Malta, u](#)
- [l-hamsa u ghoxrin anniversarju tal-helsien tagħna](#)

billi nerġghu mmorru lura għal taħt il-ħakma u l-madmad kolonjali tal-barrani?

Min se jkunu dawk it-tradituri u l-Ġudiet Maltin u Għawdxin li se jivvutaw biex nerġghu nsiru kolonja tal-barrani u nerġghu nitjassru flimkien ma' uliedna u ulied uliedna mal-barrani?

Min se jkunu dawk it-tradituri u l-Ġudiet Membri Parlamentari Maltin u Għawdxin li se jivvutaw biex nerġghu nsiru kolonja tal-barrani u biex jerġghu ijassruna flimkien ma' uliedna u ulied uliedna taħt il-ħakma tal-barrani minn Brussell?

Aħsbuha sewwa, xtarru kollox u ftakru, li ma nerġghux nagħmlu dak l-iżball li nerġghu nidhlu fil-jasar kif kienu għamli missierietna.

Ftakru wkoll fil-qwieli l-oħra li jgħidu li, **“Qis mitt darba u aqta' darba”** għax **“Min jaqta bla ma jqis, minn pezza drapp ma johroġx qmis”** u li **“Min ma jahsibx x'jigri wara, la hu raġel u lanqas mara”**.

Imma l-aqwa qawl Malti li inthom għandkom iżżommu quddiemkom huwa li,

“Min jiċhad l-art twelidu, miżbla żibel lanqas tridu”.

Huwa ta' l-akbar għajb li illum hawn fostna **ĠUDIET** u **MIXTRIJA** tal-barrani li mhux biss iridu jtebbgħu l-bandiera Maltija, imma saħansitra jridu jagħmlu bandiera

CNI Kampanja Helsien Nazzjonali

barranija, il-bandiera ta' l-Unjoni Ewropea, aqwa mill-bandiera Maltija, u innu barrani, innu ta' l-Unjoni Ewropea, aqwa mill-Innu Malti.

Fl-aħħar nett, inħoss li ma nistax naghlaq din il-kitba bla ma nuża l-pinna ta' kittieba patrijotti li fil-kitba tagħhom kienu jafu jesprimu l-ħsieb patrijottiku tagħhom b'rimi poetiċi aqwa minnhi.

Mhux biss, imma l-kitba tagħhom għandha tkompli thegħgikom biex ma tħallux li l-**Indipendenza, il-Helsien u s-Sovranita'** li ksibna bit-tbatijiet kbar flimkien ma' ħutna u missierijietna jtiru mar-riħ u nerggħu njassru l-għaziża artna, u lill-uliedna u l-ulied uliedna, u l-gensna taħt il-ħakma tal-barrani.

Minn qalbi nsellmilhom u nittama li inthom ukoll isselmulhom, tweggħuhom bhala patrijotti denji ta' isem art twelidhom, u tixtarru kliemhom sewwa biex inthom ukoll tkunu denji li tissejġu **Maltin u Ghawdxin**.

Imma l-akbar ġih li inthom tistgħu tagħtuhom huwa li tiċhdu t-talba tal-**GUDIET** u l-**MIXTRIJA** tal-barrani li għandna fostna, u ma tergħux titjassru u tjassru lil gensna taħt il-ħakma tal-barrani.

Din hija kitba patrijottika bhala tislma għall-bandiera Maltija minn Dun Karm Psaila, il-Poeta Nazzjonali Malti.

Il-Bandiera Maltija

**Hekk bajda w hamra biss, irridek jiena,
Bandiera helwa ta' din l-art hanina,
Għax kull meta s-sibbien habtu ghalina,
Hekk, bajda u hamra biss, rawk il-hajjiena.**

**Bajda u safja bhas-sema fil-Libiena,
Meta f'Novembru sajf iehor jigina;
Hamra bħad-demmm fuq wiċċ ta' xebba rżina
Minn dawk li int rabbejt għax-xogh'l qalbiena.**

**Hekk, bajda u hamra biss; kull lewn barrani,
Li jithallat ma lwienek, ikun blu',
Jew ikun aħdar, ihassarlek ismek,**

**Mhux ismek biss jithassar, izda ġismek,
Is-sabih ġismek ma jibqax li hu:
Imbagħ'd ... ma jiswa xejn tibki l-warrani.**

Dawn li ġejjin kienu versi miktuba b'tifkira tal-protesta tal-Maltin fl-Empire Stadium fit-2 ta' Marzu, 1945 għaliex ma ndaqx l-Innu Malti flimkien ma' l-Innu Jugoslav u l-Innu Ingliż fil-partita Hajduks kontra Malta.

Jum ir-Rebħa

**U l-kotra qamet f'daqqa – u għajtet: “Jien Maltija!
Miskin min ikasbarni, – miskin min jidhaq bija!”**

**U l-Kotra għanniet f'daqqa – u semmghet ma' l-irjeh
L-Innu ta' Malta tagħna, – u l-lehen kien rebbieh!**

**Fuq nghan l-imghoddi gwejjef, – in-nghan ta' l-Apatija,
X'hin ruhna kienet riegda – ġo sodda barranija;**

**U l-ombra ta' Vassalli – qamet minn qiegh il-qabar,
U għajtet: “Issa fl-ahhar – jiena se nsib is-sabar.”**